

ÉLETTÜNK

XVI. évf. 1. szám (16. Jahrg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

1984 január

Hitelenség és mai kultúránk

Paul Poupard érsek tanulmánya

Kultúránk mai helyzetét tanulmányozva, olyan jelenségeket figyelhetünk meg, amelyek ellentétesek az evangéliumi értékekkel, mintegy antitézisei a nyolc boldogságnak.

Poul Poupard a Nemhívók Titkárságának közvéleménykutatása alapján néhány jelszóban foglalja össze az új társadalmi tendenciákat:

1. „**Légy erős!**” — A kulturális erőszak jelensége. A vitális elnyomó erőszak megnyilvánulása az élet minden területén. A tömegmédiák is olyan eszményeket és személyeket propagálnak, akik dinamikusak és erejükkel hódítanak.

2. „**Csináld gyorsan!**” — Az életritmus kulturális felgyorsulása, mert az idő pénz és a pénz a legfontosabb érték. — Gyors hírszolgálat, gyors döntés, de senkisémmel figyel a minőségre.

3. „**Légy tökéletes!**” — Más szóval, kulturális perfekcionizmus. A siker, az érvényesülés a főcél. Ez a görők és playboyok világa. A fiatal, magukat kellett embereké.

4. „**Légy rámenős!**” — Mindenre a siker! a mód, a „hogyan” mellékes.

5. „**Győzni kell!**” — A sportversenyen, a szépségversenyen, a popversenyeken, stb. Így jön a hírnév, a pénz.

6. „**Légy szexi!**” — A test kultusza, a hedonista kultúra. A szerelem pusztán fizikai kapcsolat, ezt reklámozzák, terjesztik a tömegmédiák egészen a pornográfiaig.

Poul Poupard megállapítja, hogy a keresztény értékek lettek értelmetlenné ebben az értékelésben. Hiszen az erő keresztény érték. A kötelességteljesítés alapvető keresztény erény. Az életsikert is keresnünk kell, bár a keresztény aszkézis szinte kanonizálja a csődöt, mintha a kereszténység sikertelensége föltételezné az Isten országa sikerét. — Értéknek tartja a szexualitást is, de nem mint öncélt, hanem mint eszközt.

Mai kultúránk ambivalens, kétértékű. Az állandóságot helyettesítik a változékonnyal, az abszolútót a relatíval. Ami örök, az ideig tartóval és a végtelent a végessel. A keresztény bizonyosság helyére a szkepszis lép és a relativizmus.

Ezt a szkepticizmust csak erősíti a természettudományos kultúra, a scientizmus. — A francia biológus, Jacques Monod, „Véletlen és szükségszerűség” című könyve a végén ezt hirdeti: „Az ember végre tudja, hogy egyedül van a világegyetem közömbös mérhetetlenségében, amelyből a véletlen folytán emelkedett ki”. — Egy szellemtörténész pedig szellemesen megjegyzi erre a természettudományos megállapításra: „Éppen ebben van a modern szellem tragédiája: Megoldotta a világegyetem rejtélyét csak azért, hogy helyettesítse egy másikkal, az 'önmaga' rejtélyével”.

Poupard abban látja a marxizmus filozófiai rendszerének a sikerét, hogy szövetséget hozott létre a tudományos és

A sivatag kivirágzik

Az ószövetség prófétáinak gyakori kedves hasonlata ez. A hívő istenes ember, a sivatagnak ez a virága. Mert a hit és annak a gyümölcse: a vallásos erkölcsi élet az, ami kivirágoztatja a kőszivatagot is.

Az Úr Jézus is átvette ezt a képletes beszédet... éles ostorként csattognak a szavai a farizeusok felé: „Teremjétek a megtérés gyümölcsét bizonyosággal és ne mondjátok azt, hogy a mi Atyánk Ábrahám... Mert mondom Nektek, tud az Isten Ábrahámnak ezekből a kövekből is gyermekeket előteremteni” (Mt. 3 8–9).

mint a Sztalin-éra alatt kitelepítették a Hortobágyra a mi „kulákjainkat”... És csoda történt! A kőszivatag kivirágzott! Ennek a bizonyosságát ott tartottam a kezemben: képekben és idegen nemzetiségű pásztoraik tanúságtételével.

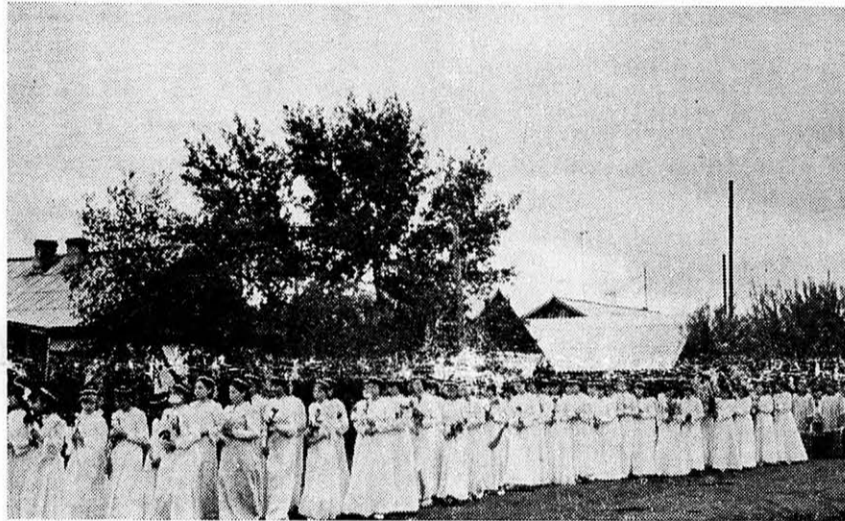
Röviden, vázlatosan okulásul közzé szeretném tenni a mi népünknek, a kiüldözötteknek, a nagyvilágban szétkergetetteknek. Hogy nem a szegénység a nagy baj. Az sem, hogy esetleg el kell hagyni a hazát. Csak az a nagy baj, ha az ember elveszti a hitét! Mert lassan elveszti az identitását is, sehonnai néppé

térségeiben a Volga-németeket. Minden nagyobb városnak bőven jutott belőlük. Almata, Pavlodar, Cserjabinszk, Frunze, Karaganda stb. A papjaik közben elfogytak. Az utolsó Volga-német papot, Michael Köhler prelátust 1983 március 3-án temették el Frunzében. De jöttek helyettük a kitelepített litván, lengyel és ukrán papok. Ezeknek csak egyet nem szabadott: otthon telepedni le Litvániában, Nyugat- vagy Kárpátukrajnában. Így lett Karagandában a Volga-németek lelkesze a litván volt jezsuita P. Albinus és püspöke az ungvári volt görögkatolikus rektor, Hira Sándor, az elgázolt Romzsa püspök titokban felszentelt püspökutódja.

A karagandai katolikus egyházközség hosszas kérés és utánjárás évtizedei után hat évvel ezelőtt, '77-ben lett regisztrálva úgy hogy építhettek templomot, kaptak papot és véletlenül akadt püspök is: Hira Sándor.

Az ember azt hinné, hogy ezek az új egyházközségek vegetálnak. Hogy csak öreg népek és egy-két öreg bácsi tartozik hozzájuk. Szó sincs róla! Ezeknek az új életre álló egyházközségeknek a látán mi, szabad és gazdag nyugatiak, szegényünkben elbújhatunk. Az ősegyház élete elevenedett itt meg. Az ember csak ámul, amikor fényképek kerülnek a kezébe az ottani vallásos életről. Ötven ministránsfiú, 150 fehér ruhás koszorúslány; mind fiatal mint a harmat. Negyvenórás szentségimádások. A nagy ünnepek vigíliája még a fényképeken is látszik: diadalmenet. A papok szinte éjjel-nappal gyóntatnak ilyenkor. Négy mise van legalább ilyenkor és a hívek napi járóföldről jönnek többszáz kilométerről autóbusszal vagy vonaton. Ilyenkor minden ház befogad egy-egy vidékről ünnepre beutazott családot. Szentmisére és utána agapéra (szeretettakoma). Ilyenkor a pap vagy a papok még enni és aludni sem érnek rá. Egy-egy misén a szentáldozások száma több, mint ezer. Ezek az emberek nem is értik meg azt, hogy Nyugaton kiürültek a gyóntatószékek. Ők többnapos utat tesznek meg, hogy végre 25–30 év után megint gyónhassanak. Egy család négy dolgozó fiával több évig vár, hogy átköltözhessen mindenestől olyan városba, ahol végre katolikus templomot talál. — Ez év május 26-án elhunyt 87 éves Hira Sándor püspök írja: „Itt nem a pásztor vezet a nyáját, hanem a nyáj vezet a pásztor. Nem tudom mással magyarázni ezt a hitéletet, mint azzal, hogy sanguis martirum = a vértanúk vére, ennek a hitéletnek a

(Folytatás a 3. oldalon)

150 koszorúslány karagandai temetésen fehérben

Ez a kép elevenedett meg előttem szinté elemi erővel, amikor ezen a nyáron fényképet kaptam a Szovjetunió belsejébe szétszórt Volganémetekről. — Egy nép, akitől mindent elvettek: birtokát, szülőföldjét, családi otthonát... elvették papjait, aztán így szétszórták őket. Csak egyet, a legfontosabbat nem tudták elvenni tőle: a hitét, az erkölcsét, a tiszta vért. Nem tudták elvenni tőle ezzel a biológiai életerejét sem. Szegényen, azzal ami rajtuk volt, kitelepítették őket át Belső-ázsia pusztáiba és kőszivatagjaiba. Úgy

lesz. Se Istene, se Hazája... nép. Lehet, hogy anyagilag boldogul és a pénz ördöge lesz az istene és a hazája. — Ez a nép veszik el.

*

Karaganda középázsiai kőszivatag: sötét vörös kő. Innét a név is: Kara ganda = fekete-vér. Az egész vidéket így nevezik, de a főváros is ezt a nevet viseli... Híres rézbányáinak köszönheti létét és fejlődését. És még valaminek: a 2. világháború végén ide kezdték áttelepíteni a két milliónyi Volga-i és Ural-i németeket. Azután ide kerültek a litvánok és a lengyelek, akik a 25 éves büntetésüket letöltötték vagy amnesztiát kaptak, de hazamegse mehettek. Sorsuk Ázsia maradt. Ott tágasak a terek, kevés a nép, ott el lehet bújtatni egész nemzeteket.

Mind a három katolikus nép. Vallásos nép. A családi élet és a gyermekáldás szent. A templom és a pap úgy húzza őket, mint a mágnes, ha megtudják, hogy valahol templom nyílik. — Regisztrálni kell az egyházközségeket, a templomot és a papot is, hogy létezhessen.

A Volga-németek azeelőtt papjaik vezetése mellett önálló községeket alkottak, amelyek, ha különösebben nem figyelt rájuk a rezsim, hamar tízezres településekké fejlődtek. Kezdték összeszedni a papokat. Vérdíjat tűztek ki rájuk a sztalin-éra alatt, mint a farkasokra. Erre „alámerültek”, munkáspapokká lettek. Ki asztalos, ki kovács, ki lakatos vagy villanyszerelő mesterség örve alatt lelkipásztorok. Aztán kezdték szétszórni Ázsia

ÚJÉVI NÉPÉNEK

Szép kelet, szép nap, nincs benned homály,

Mert az örök nap benned a király.

Új esztendőben új szívekkel

Dicsérjük Jézust énekekkel

Ó, tarts meg minket még több időkre,

Virradjunk boldog, szebb jövőre.

Új esztendőben új szívekkel

Dicsérjük Jézust énekekkel!

Alsóór (Unterwart), Volly István gyűjtése, 1974.

a humanista kultúra között. „Ez a magyarázata annak”, írja Jean-Marie Domenach, az „Esprit” volt főszerkesztője, „hogy Marx halála után 100 évre az emberiség egyharmada a marxizmust fogadta el hivatalosan. De ez már a múlté. Lukács György letűnése óta már nincs egyetlen egy nagy marxista filozófus sem a világon”.

Új esztendőre
igazi békességet kíván
minden magyarnak
az „Életünk”

Litván szamizdat felhívása a fiatalokhoz

Először érkezett egy litván földalatti újság a Szovjetunióból Nyugatra. Az újság írójéppel készült és sokszorosították.

„Párbeszéd sajátmagammal” címmel jelent meg a felhívás, amely kötelességévé teszi minden fiatal litvánnak, hogy állandóan a szeme előtt lebegjen Litvánia ezeréves történelme. A litván fiatalok kettőt nem szabad szem előtt téveszteni: a hazaszeretetet és a vallásos érzést. Csak az istenhit képesít egy embert arra, hogy egy hatalmas ellenséggel szemben erkölcsileg és fizikailag ellenálljon... — Ha én igazi litván vagyok, akkor először jó kereszténynek kell lennem. És akkor a szovjet rendszert mint valami egészen idegent és elvetemültet magamtól el kell háritanom”.

„Ha igazi litván vagyok, akkor nem mehetek el becsukott szemmel az én népem meggyalázott holttestemei mellett, amelyek a háború végén az utak mentén szétszórva hevertek. Még ha be is tömném a fülem, akkor is hallanom kell a lezárt vagonokból a litván anyák és csecsemők halálhörgését. Téli fagyban és hóban állandóan látnom kell Szibéria őserdejében és havas pusztáin az én népem, a litván nép, halálos meneteit”.

A lezárt vagonok alatt a „Párbeszéd” szerzői azoknak a marhavagonoknak az

ezreit értik, amelyek az 1940 és 1944-es években elszállították Szibéria térségeibe a litván nép felét.

A „Samizdat” aztán értesít azoknak a litván fiataloknak a munkájáról, akik nap mint nap csomagokat és leveleket küldenek Szibéria óriási térségeibe, ahol a kitelepítettek éneke, vagy ahol litván fiatalok a szovjet hadseregben sok-sok-ezer kilométerre a hazától, éveken át szolgálni kénytelenek.

Közli a „Samizdat” továbbá egy litván fiatal, Julius Sasknauskas, köszönő levelét a karácsonyi ajándékokért, aki szovjetellenes ténykedés miatt lett elhurcolva és elítélve. A levél szerint Litvánia csak a térképen kicsi, de valójában lelkileg óriási, mert annyi közte most a hős... „A hősiességhez nem kell zászló, sem trombita, hanem csak áldozatkészség hazánkért és népünkért”.

Aztán közölnék még egy másik cikket: „Litvánia az én hazám” címmel. Ebben versek vannak, amelyeket börtönökben vagy munkatáborokban, titokban írtak. Aztán szovjetellenes dalok a partizánidőkből: 1944–1955-ig. A cikk szerzője figyelmezteti az olvasót, hogy ezeket az írásokat, dalokat és harcot soha el ne felejtse... „Az a hazugság, amit gyermekkorunk óta ránk kényszerítettek, hogy mi egy szabad nép vagyunk, mert a mi hazánk nem Litvánia, hanem a Szovjetunió, és az a hazugság, hogy a mi legjobb testvéreink, akik életüket áldozták a szabadságért, a mi népünk ellenségei és banditák, ezeknek a hazugságoknak a mi szívünkben soha nem lehet visszahangjuk”.

Egyház és szabadkőművesség

Az új egyházi kódex büntető szankciói között a szabadkőművesség nem szerepel. Ebből arra következtetni, hogy az Egyház megváltoztatta volna álláspontját a szabadkőműves-kérdésben, nem lehet. Hangsúlyeltolódások az Egyházban a szabadkőművességgel kapcsolatban voltak, különösen ami az egyes országok szabadkőműveseit illeti. De már a Hitkongregáció volt prefektusa, Seper kardinális, rámutatott arra, hogy nincsen a büntetőjogban általános intézkedés a szabadkőművességre vonatkozólag. Azoknak a véleményét kell szerinte követni, akik azt mondják, hogy az új Kódex szerint már nincs automatikusan kiközösítve az, aki valamelyik szabadkőműves-páholynak a tagja, mint azt a régi 2335. kánon előírta. Az új Kódexben az excommunicatio nem szerepel, de a Kódexhez fűzött hivatalos magyarázatban az áll, hogy az a katolikus, aki valamelyik páholyhoz tartozik, súlyos bűn állapotában van. Ezt a magyarázatot II. János Pál pápa jóváhagyta és nyilvánossághozatalát elrendelte. Ebből következik, hogy az egyházjog nem szándékozik a szabadkőművességre vonatkozólag általános felmentő rendelkezést hozni.

Ehhez a magyarázathoz csatlakozik Ratzinger bíboros, a Hitkongregáció új prefektusa. Szerinte sem lehetnek az egyes helyi püspöki kongregációk más véleménnyel, mint a Hit Kongregációja.

HIRDETTEM AZ IGÉT!

Mindszenty szellemi végrendeletének ez a könyv az első gyöngye, amit kiadott a Mindszenty Alapítvány. — Írásaiból, beszédeiből és cselekedeteiből merített 60 oldalas „bevezetővel” látta el Közi Horváth József. A könyv tartalmazza legfontosabb körleveleit, írásait és beszédeit, amiket harcban a megszállókkal írt vagy mondott, valamint felejthetetlen körútjain a világban szétszórta magyarokhoz intézett

Legszebb ajándék!

Ára DM 25.— vagy \$ 10.— + portó.

HITOKTATÁS

A JURISICH GIMNÁZIUMBAN

A „Magyar Hírek” már több mint egy éve propagálta a cseh Jurisich Gimnáziumnak ún. „külföldi” tagozatát, ahol a gyerekek saját nyelvükön (német vagy angol) tanulhatnak a magyar mellett és így érvényes magyar érettségét is szerezhethetnek.

Az idén ősszel nyílt meg ez a külföldiek tagozata nyolc gyerekekkel. Az egyiknek az idegen gyerekek közül (Sao Paulo-i, Brazília) gondos édesapja a tan-

A Béke-Nobeldíj átadása

December 10-én nyújtották át az idei Béke-Nobeldíjat a lengyel Solidarnosc megalapítója, Walesa feleségének, Danutának és legidősebb 13 éves fiának, Bogdánnak. Walesa, bár kiutazása elé a lengyel hatóságok nem gördítettek akadályt, nem akarta elhagyni az országot, nehogy esetleg többé vissza ne engedjék.

A lengyel rádió és televízió hallgatott az egész ünnepségről, nyugati médiumok azonban annál jobban vetélkedtek a lengyelnyelvű közlésben.

Danuta lengyel nyelven, nagyon tisztán és szépen olvasta a szöveget, amelyben férje a maga és a lengyel nép nevében megköszönte a Nobel-békedíjat:

Az én helyem most azok között van, akikhez tartozom: Danzig munkásai között — írja Walesa. — Engedjék meg, hogy az én örömöm mellett kifejezzem azt a szívünkben soha ki nem oltható reményt, mely millió és millió munkástestvéremet ma egybekovácsolja és az emberiség legnemesebb egység érzésével tölti el. Ma ezek mind, éppen úgy, mint én, a Nobel-díj által kitüntetve érzik magukat. Az út egy jobb jövő felé, egy becsületos úton kölcsönös megbékéléshez vezet munkások és munkaadók között és nem gyűlöleten és vérontáson keresztül. Boldog vagyok és egyben büszke, hogy az elmúlt években a Solidaritásnak ez a gondolata olyan szorosán az én hazám nevéhez fűződik. Ez a gondolat él és győzni fog.

Danutát és fiát az egyetem aulájában eddig soha nem látott ünneplés fogadta. A közönség alig akarta elengedni őket az ünnepi emelvényről.

Walesa baráti körben, Jankowski Hen-

ryk gyóntatótyjánál hallgatta az Amerika Hangja lengyelnyelvű közvetítését az ünnepségről. — A félmillió D-márkát kitevő békedíj-összeget Walesa szegény földműves családok intézményes támogatására fordítja.

Lech Walesa egy másik nyilatkozatot is küldött a Nobel-díj átvételével kapcsolatban, amit a száműzetésben élő lengyel újságíró, Bogdán Zywnski Oslóban olvasott föl:

Én a Nobel-díjat abban a tudatban veszem át, hogy azt nem nekem személyesen, hanem a Solidarnosc-nak ítélték oda, mindazokért az eszmékért, amelyekért békés úton eddig küzdöttünk és küzdünk tovább, amíg meg nem valósulnak: a szabadságért és az igazságosságért.

Itt emlékeztet Walesa az ő népére, amely nemzeti függetlenségének a gondolatáról soha le nem mondott és amelyért a lengyel nép az utolsó 40 évben: 1944-ben, 1956-ban, 1970-ben, 1976-ban és 1980-ban küzdelemre indult. Ebben a küzdelemben nemcsak Lengyelországról volt szó és nemcsak anyagi dolgokról, hanem világraszóló dolgokról, — egy nagyszerű okmányáról a világ munkásmozgalmának, amely békés úton, tárgyalásokkal akar a szabadság és jog alapjain megteremteni egy igazságosabb világot, amelyben végre győz az erkölcs és a béke... *Egyszóval mi annak a tudatában szeretnénk élni, hogy a jog az jog, az igazságosság az igazságosság, hogy a kemény munkának értelme van, hogy azt nem lehet elpocsékolni és hogy a mi kultúránk szabadságban és függetlenségben fejlődhet tovább. Mint nemzetnek, jogunk van, hogy magunk állapítsuk meg, mi a jog és mi határozzuk meg az életformánkat. Ezzel mi nem fenyegetünk senkit — írta nyilatkozatában Walesa.*

Magyar egyházi hírek

„ELSŐ LÉPÉS” AZ EGYHÁZPOLITIKÁBAN

Magyarországról a hírek arról szólnak, hogy az állam már megtette az első lépést az egyház felé. — A magyar Karitász elnöke, Szakos Gyula székesfehérvári püspök, közölte interjúban a vatikáni rádióval, hogy az állam megengedte azt, hogy az egyház a betegek és öregek gondozására képezzen ki és állítson be saját embereket. Az állam részéről ugyanis kívánatos, hogy ezeket a karitatív ténykedéseket erősebb mértékben vegye át az egyház. — Mivel ugyanis már 1950 óta nem vettek fel a karitatív rendek noviciusokat, a jelenleg még tevékeny szerzetesnővérek kiöregedtek.

A Cserháti püspök által követelt nagyobb mozgási lehetőséget az ifjúsági munkában a kalocsai érsek, dr. Ijjas József, már előre is várta. Hivatalos közleményben felszólította papjait, hogy fokozott mértékben foglalkozzanak az iskolát elhagyó ifjúságnál és a báziscsoportok keretében a vallásoktatással, még pedig mindig a felelős lelkipásztor vezetése mellett. Ezzel Ijjas a pápa ismételt felszólításának a fokozottabb ifjúsági pasztorációra is tényekkel válaszolt.

rendben hiányolta a hittant, és követelte. Mire a többi idegen gyerek szülője is csatlakozott a követeléshez.

Mit volt mit tenni, az idegen tagozat megkapta a het két óra hittant, amit egy községi hitoktató tart.

A baj ott van most, hogy a többi gyerek a népes magyar tagozatból, is követeli, hogy nekik miért nincs hittan?

Törhetik a fejüket a haza bölcsei, hogy oldják meg ezt a gordiusi csomót!

*

Budapesten felavatták a Református Ráday-kollégium új épületszárnyát.

A főlavatási ünnepen megjelent Miklós Imre államtitkár, továbbá a rajnai (NSZK), a svájci, a svéd, az északamerikai és az angliai testvéregyházak képviselői.

Dunaújvároson most épül egy református templom és lelkészlakás.

Dombováron teljesen felújították belülről és kívülről az 1760-ban épült templomot.

Székesfehérváron restaurálták az 1800-ban épült püspöki palotát.

A magyar görögkatolikus egyház is megkezdte a szentesi Szent Miklós és a kecskeméti Szentháromság-templom renoválását.

A CSEH KÜLÜGYMINISZTER A PÁPÁNÁL

Bohuslav Chnoupek cseh külügyminiszter magánkihallgatáson volt a Pápánál. Csehországban, ahol az egyház és az állam között a viszony különösen feszült, először fordul elő, hogy a külügyminiszter meglátogatja a Szentszékét. Tudnunk kell, hogy a Szentszék és Csehszlovákia között semmiféle diplomáciai kapcsolat nincs. A látogatásról nem adtak ki tudósítást.

Teréz anya újabb kitüntetése

Erzsébet angol királynő mostani indiai útján az „Order of Merit”, az angol becsületrenddel tüntette ki Teréz anyát. — 1979 karácsonya előtt kapta meg a Nobel-Békedíjat, a világ közvéleményének osztatlan öröme. Az emberek faji és vallási tekintet nélkül azt mondták: „Végre valaki, aki megérdemelte!”

Ki ez a kalkuttai Teréz anya? Hogy hirtelen az egész világ ismeri és rajong érte, különösen az ifjúság? Pedig már idős, 70 éven felüli anyókének látszik; vagy elgondolkodó, vagy mosolygó arcú és egyszerű, fehér kékszögélyes száriban. Az arca, ha mosolyog, olyan, mintha két szeme felől, szerte az egész arcon kihúzott spárgák futnának szét; csupa ránc, de a jóság és mosoly mögött is erős akarat és nagyon céltudatos, csillogó fekete szemek villannak elő. Biztos, hogy istenáldotta karizmatikus lény, a Szeretet Misszionáriusainak és a mögötte álló óriási világ-szeretet szervezőjének a megalapítója.

Teréz anya paraszti származású; Zagore helységről, Jugoszláviából. Életútját, már mint fiatal lány nyugtalanul, de nagy eréllyel kereste. Valami a Távol-Kelet felé húzta. Így került 1929 januárjában Indiába, a Himalaya tövében fekvő Darjeeling-noviciátusba, ahol minden Isten fölségéről és hatalmáról beszélt. Kétéves újoncidejének letöltése után elküldik a lorettói apácák Kalkutta egyik elővárosába, ahol intézet volt bengáliai lányok számára. Itt tanított Teréz majdnem húsz évig földrajzot és történelmet. A tanítványai a bengáliai lányok közül látogatták a kalkuttai szegény-negyedeket, a teljesen földhözragadt szegényeket. Itt, talán ezeknek a lányoknak a példájára, jött meg Teréz anya isteni meghívása is. Ő maga így beszéli el: „1946 szeptember 10-én a vonatban ültem, útban a Himalája-beli állomásra, Darjeelingbe. Itt világosan hallottam az Úrral folytatott beszélgetés folyamán az Ő üzenetét: el kell hagynom a kolostort és a szegények közt élni kell segítenem őket. Ez parancs volt számomra. Megtudtam, hová tartozom, de azt nem, hogyan jussak oda?” Egész lelkével érezte: Jézus kívánsága az, hogy a szegények legszegényebbeiben szolgálja Őt, akikkel senki se törődik. A nyomor-negyedek lakóiban, az elhagyottakban, a hontalanokban, arra hívja Jézus, hogy teljes anyagi szegénységben szol-

gálja és kövesse Őt, olyan életstílusban, ami hasonlónak teszi a szűkölködők közt, mert őbennük Jézus van jelen, Ő szenved és szeret.

A kalkuttai érsek, Perier, megtudta, hogy az Entally-i kolostorban van egy nővér, aki azzal a gondolattal foglalkozik, hogy kimegy a kolostorból a szegények közé, hogy teljesen hasonlóvá legyen hozzájuk és ehhez az érsek engedélyt szeretné megkapni. Az érsek bölcs ember volt, nem utasította el magától a gondolatot; foglalkozott vele, Isten ujját látta a dologban. Teréz anya exklauztrálási kérelmét (hogy elhagyhassa a kolostort) 1948 februárjában elküldte Rómába és a válasz igenlő volt. És így Teréz anya 1948 augusztus 16-án kilépett a kolostorból, betette az ajtót maga mögött és egyedül találta magát a sötétben, az utcán.

27 évvel később bizalmasan bevallotta: „Lorettó elhagyása volt a legnagyobb áldozatom, a legnehezebb, amit valaha is tettem. Sokkal nehezebb volt, mint elbagyni családomat és hazámat, hogy szerzetbe lépjek. Lorettó mindent jelentett nekem, ebben az intézményben adtam magam Jézusnak. Szerettem munkámat, lányok tanítását...” És most ott áll az utcán szállás nélkül, társ nélkül, segítő nélkül, pénz nélkül, állás nélkül, ígéret nélkül, biztonság nélkül. — „Istenem, csak Te egyedül! Bízom bízásodban, sugallatodban, Te nem hagysz elveszni...”

Hogy ne üres kézzel menjen a betegek közé, leendő társaival együtt, Patnában a Ganges partján az orvos nővérek kórházában készült fel a betegápolásra és sok mindenre, amire a szegények legszegényebbeinek szükségük lesz. Ezek az orvos-missziós nővérek készítették elő annak a munkának a sikeres megkezdésére, amire vállalkozott.

Igy kezdődött ez az óriási mű, ami ebből a kezdetből kinőtt. Ma már a világ minden táján házak, intézmények százai vannak, csak novicius 200 főnél több; minden országban és nagyobb városban a világi segítők és összekötők egész hálózata, úgy hogy az a legnagyobb csoda: hogyan bírja Teréz anya ezt az ő nagy művét átfogni és kézben tartani.

Éppen azért, mivel a Szeretet Misszionáriusai kint az élet legszegényebbeiben között kezdtek el működni, összegyűjtve és tanítva a legelhagyottabbakat, fölszedve az utcán a haldoklókat, a kitért csecsemőket, tárult feljük az egész világ karitatív lelkiülete. Kezdve a hatóságoktól, a legelzártabbban élő magánszemélyekig, mind Teréz anyának és művének lelkes pártfogói. Az isteni meghívás mellett ez Teréz anya csodájának a titka. Az ő rendjének, a Szeretet Misszionáriusainak, — ma már férfi ága is van, — a védnökei, az eltartói, a segítői, minden országban azok, akik a nyomorral, a szegény-üggyel, vagy hivatalból, vagy jó emberszívük sugallatára foglalkoznak. Hívók és nemhívók egyformán. És melléje sorakoznak a legjobb, legnemesebb lányok, minden fajtából és népből. Azok, akik enyhítői, angyalai szeretnének lenni a világ nyomorának. — Ez Teréz anya csodálatos sikerének a titka.

De vessünk Teréz anyára egy pillantást, most, amikor életműve már beteljesedett. — Talán azt a pillanatot nézzük, amikor 1979 december 14-én Oslóban a Nobel-Békedíj átadásakor szerepel. Azzal kezdte, hogy az egész társaságot — köztük volt Olaf, a norvég ki-

A sivatag kivirágzik

Hira Sándor Karaganda püspök

(Folytatás az első oldalról)

vetése. A Volga-németek papjait vagy halálra hajszolták, vagy pedig börtönök mélyén pusztultak el. Ez a vetés az ő véráldozatuk eredménye”.

És akad utánpótlás is. A karagandai egyházközségeknek van egy kispapja Kanasban. És vannak még hatan a minisránsok közül, akik papnak készülnek. Persze, ez mind titkos belügye az egyházközségeknek.

Ezek a példák gyűjtanak. Azok is, akik távol állnak minden vallástól, csodálat és irigységgel nézik ezeket az emberi közönségeket.

A szovjet rendszer tehetetlen ezekkel a jelenségekkel szemben. Ha egy-egy terület kiesik az ellenőrzése alól, akkor Ázsia legeldugottabb helyein kivirágzik a sivatag.

De honnan az anyagi eszközök és honnan a könyvek ehhez a hitülethez? a karagandai regisztrált német egyházközség, miután felépítette a templomát, orgonát akar építtetni. Nem akármilyent, hanem

rály is feleségével együtt — megimádkoztatta.

Részlet az imából: „Uram tégy engem a Te békéd eszközevé! Hogy ahol gyűlölet lakik, oda szeretetet vigyék; ahol sértés, oda a megbocsátás szellemét; ahol egyenlenség, oda egyetértést... ahol kétely, oda hitet; ahol kétségbeesés, oda reményt; ahol szomorúság, oda vigaszt.

Uram, add, hogy inkább én igyekezzem vigasztalni, mint hogy vigaszra várjak... inkább én szeressek, minthogy szeretetet igényeljek. Mert önmagunkat elfelejtve találjuk meg magunkat; ha megbocsátunk, akkor nyerünk bocsánatot és ha meghalunk akkor ébredünk az Örök Életre! Amen!”

És a beszédből részletek:

Nagyon megütköztem azon, hogy anynyi fiatal fiú és leány kábitószerek rabja... Miért van ez? És a felelet az volt: „Mert senki sincs a családban, aki törődne velük: apa, anya nagyon elfoglalt, nincs idejük. A gyermek pedig visszakerül az utcára és hamar belekeveredik valamibe.

Úgy érzem, a béke legnagyobb rombolója a magzatelhajtás. Ez egyenes ölés, gyilkosság, amit maga az édesanya végez. — A Szentírásban olvassuk: „Még ha az édesanya el is felejtethné gyermekét, én nem felejtelek el titeket, mert tenyerembe irtalak...” Az a hozzá egészen közelálló, még meg nem született gyermek is Isten kezébe van írva. — Engemet a mondat eleje döbönt meg legjobban: hogyha az édesanya el is felejt...

■ HIRDETŐNK FIGYELMÉBE! ■

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

egészen kiváló. Kapnának segélyt mindenhol Nyugatról: Ausztria, Németország, Svájc, stb. De hogyan elküldeni a pénzt, amikor a pénzküldeményekre a vám 160 %? Tehát 1.000 márka után 1.600 márka. És honnan az imakönyvek és az énekeskönyvek? Litvániában lehet egykilo könyvcsoomagokat küldeni. Papi otthonoknak és privátoknak is. Persze, sok elvész az úton, a cenzúrán. De ezekkel az egykilo csomagokkal lehet szinte bombázni az ottaniakat. Egy hónapon belül 10–15 ilyen csomag érkezik egy címre. A pénzküldeményeknek is vannak más titkos útjaik. Minden ilyenirányú összeköttetés nagyon kényes és nagyon áldozatos. De a hívő ember számára semmi sem lehetetlen.

Amikor arról olvasunk, hogy a Szovjetunióban, különösen az ifjúság körében, reneszánsza van a hitnek és vallásos érzésnek, gondoljunk a karagandai példára.

Harangozó Ferenc

Hira Sándor püspök temetése

ketné — ami lehetetlen — én nem felejtelek el benneteket.

Minket, akik itt vagyunk, a szüleink kívántak, különben ma nem lennénk itt...

Indiában, Afrikában, gyermekek halnak meg éhségtől és betegségektől. Európában milliós gyermek édesanyjuk határozott akaratából. Ez ma a béke legnagyobb rombolója. Mert ha az édesanya meg tudja ölni saját gyermekét, miért nem ölhetnélek meg én téged és te engem?

Mi örökbefogadással küzdünk a magzatelhajtás ellen. Ezrével mentünk meg életeteket. Tudósítunk klinikákat, kórházakat, rendőrállomásokat és kérjük, ne pusztítsák el a gyermekeket, mert mi elvállaljuk őket. Ha nappal vagy az éjszaka bármely órájában beállít hozzátok egy leányanya a sokból, mandjátok meg neki, hogy jöjjön hozzánk. Gondot viselünk rá, átvevünk tőle a gyermeket és otthont szerzünk neki. Roppant sok kérelem fut be családoktól hozzánk, akiknek nincs gyermekük és itt van ez az istenáldás...

Egy este kimentünk a nővérekkel és négy embert szedtünk fel az utcáról. Az egyik egy nő, nagyon rossz állapotban volt. Mondtam a nővéreknek, hogy gondoskodjanak a másik háromról, én meg ezzel a szerencsétlen nővel foglalkozom. Megtettem érte mindent, amire szeretetem képes volt. Mikor végre ágyba rakhattam, olyan gyönyörű mosoly jelent meg az arcán. Megfogta a kezemet és csak ennyit mondott: „K ö s z ö n ö m...” és meghalt.

Ez a szeretet magas iskolája és ez Teréz anya egyszerű, de nagy titka.

Meszlényi Antal:

MAGYAR SZENTEK ÉS SZENTÉLETŰ MAGYAROK

Nélkülözhetetlen kézikönyv! Az Árpád-ház szentjei mellett először foglalkozik a nemkanonizált, de szentéletű régi magyarokkal (Bánfy Lukács esztergomi érsek, a Pálos-rendalapító Őszéb, a kassai vértanú, Kelemen Didák minorita, Hám József szatmári püspök stb.); rajtuk kívül a közelmúltból 15 magyar hitvalló, illetve vértanú részletes, hiteles életrajzát tárja elénk (Prohászka Ottokár, hg. Batthyány-Strattmann László, Bogner Mária Margit, Hummel Kornél, Kaszap István, Apor Vilmos stb.). Tudományos igényű készült munka, emellett élvezetes, felémelő olvasmány. Nem hiányozhat egyetlen katolikus magyar család könyvespolcáról sem!

A gyönyörű nyomdai kiállítású, 300 oldalas könyv, kékszerű egész vászonkötésben, arany nyomással, rendkívül kedvezményes áron DM 20,- vagy \$ 10,- (+ portóköltség) befizetése ellenében kapható az Életünk kiadóhivatala címén.

Rendelje meg! Korlátolt példányszám!

Alsóőr ünnepe

Az alsóőri (Unterwart) új plébániaépület és ifjúsági otthon felszentelésére

December 8-án, Szeplőtelen fogantatás ünnepén, László István kismartoni megyéspüspök magyar papokkal tartott koncelebrációs szentmise után szentelte fel Alsóőr (Unterwart) új plébániatemplomát és ifjúsági otthonát.

Alsóőr ma az egyetlen önálló község Ausztriában, melynek lakossága túlnyomó többségében még magyar.

Éppen ezért különös jelentőségű, hogy egy újabb magyar intézménnyel gyarapodott. Az eddigi plébánia nagyon vires volt és messze esett a templomtól s főleg úgy épült, mint a régi parasztházak: a konyhán keresztül lehetett eljutni a szobákba, és nem volt egyetlen helyisége sem, ahol többen is összejöhettek volna, ami pedig a modern lelkipásztorkodásban elengedhetetlen.

Az új plébánia építkezése elé is elég sok nehézség tornyosult. Az egyházi iskolát a hitleri-időkben államosították és a háború után elmulasztották azt visszaairatni az egyház nevére. Vezető politikusok (Landeshauptmann és helyettese) bekapcsolásával végül is sikerült cseré útján a megfelelő hely biztosítása, ezzel egyben egy modern új iskola építéséhez is megadtuk az első lökést (a régi plébánia helyén épül majd fel). A másik nehézség az anyagiak biztosítása volt. Ezért már évekket ezelőtt eladtuk a „kántorföldek” egy részét és azt fiatal családok számára parcelláztuk, így sikerült több fiatal családot megtartani a faluban. A politikai község is, mely a „nemesi község” utódjának tekinti magát, élén az agilis fiatal polgármesterrel mindenben segítségünkre volt. 1981 március 25-én írta alá püspök úr az új plébánia építéséről szóló okmányt, ugyanez év májusában, a bérmálás alkalmával, már az alapkövet és a benne elhelyezett okmányt áldotta meg.

A plébánia tervét a plébános Svájcban élő építésmérnök testvére, Galambos Gyula készítette: a hagyományos és korszerű elveknek is eleget téve. Az alagsorban van a tágas ifjúsági terem, a népi tánccsoport, a citera együttes és a különféle ifjúsági csoportok (Jungschar, cserkészek), de a felnőttek összejövetelei számára is. Természetesen a szükséges mosdókkal és mellékhelyiségekkel külön a fiúk és a lányok részére. Van egy kisebb szoba is népi berendezéssel, sakkpaddal és a falon eredeti kalocsai falfestménnyel, melyet egy kalocsai „pingáló-asszony” készített az év tavaszán.

A plébánia egyben a falu kulturális központja is. A majdnem 20 ezer kötetes nagy könyvtár egyelőre ugyan a községházán van elhelyezve, de idővel, amikor az eddigi iskolai épületet átépítjük „Alsóőri Moor Anna” művelődési otthonná, átkötő szárnyként, a korszerű követelményeknek mindenben megfelelő könyvtárat is itt szeretnénk felépíteni.

Itt szerkesztik a burgenlandi magyarság lapját az Őrséget és itt készül a kéthavonként megjelenő „Őri híradó” is, mely beszámol az elmúlt hónapokról és a következők programját előre közli.

Ebben a művelődési otthonban helyeznénk el a burgenlandi magyarság Kulturális Intézetét is, mely az itteni magyarság történetével, nyelvvel, népi hagyományaiival stb. foglalkozna, természetesen szakemberek bevonásával, sorozatok kiadásával. Mindez már folyamatban is van egyelőre a plébánia helyiségeiben.

Dr. Galambos Ferenc
alsóőri plébános

Sík Sándor cserkészpedagógiája

A Budapesti Közgazdasági Egyetem szemináriumában egy előadásorozat volt Mészáros István egyetemi asszisztens tollából a magyar cserkészpedagógiáról.

Az otthoni magyar ifjúság jobbik részének az útkeresése (kis közösségek, bázcsoportok stb.) és az emigrációs magyar ifjúság nagy tanácstalanságában talán célszerű lesz rámutatnunk Sík Sándorra, a nagy magyar cserkésznevelőre.

1908-ban jelent meg Robert Baden Powell könyve: „Scouting for boys” a cserkészetről. — Az angol tábornok az afrikai búr háborúk tanulságaként fiúkat használt felderítő szolgálatra. A serdülő fiúkat akarta kiváló pszichológiai érzékkel az iskolán kívül gyakorlatiasan megnevelni. Az ő ideálja az öntevékeny leleményes fiú, aki ügyes önneveléssel saját erőfeszítései nyomán, mindenütt boldogulni tud a világban.

Az 1910-es években jöttek létre az első magyar cserkészcsapatok angol mintára; a budapesti református keresztény ifjúsági egyesület, utána a fővárosi katolikus csapatok, így a „Rákóczi-ánium” csapata, aztán a ferencesek budai kongregációja, a „Regnum Marianum” stb.

A magyar cserkész ideálnak a kidolgozása Sík Sándor érdeme, „A cserkész nevelő értéke” című 1915-ben a katolikus középiskolai tanáregyesületben tartott előadása, a magyar cserkész szemponyjából korszakalkotó, mert hazánk akkori nehéz helyzetében (az első világháború) adott a magyar ifjúságnak korához szabott és romantikusan vonzó életeszményt. A legfőbb cél a jellemes személyiség kialakítása, még pedig tudatos, kitartó önképzéssel. Ebben az önképzésben segíti az okos cserkészvezető, aki között és a cserkész között az iskolai merev tanár—diák viszonytól eltérő baráti bensőséges viszony alakul, amely ráirányítja a figyelmet a jellemalakításra, a tudatos ér rendszeres önnevelésre:

„A fiúkban, még a gyengébbekben is felébreszti az érzéket a komoly dolgok, a magasabb lelki igények és a jellem kérdései iránt. Mindegyik fiúnak megmutatja, hogyan állíthatja bele a lélek legfőbb érdekeinek szolgálatába és hogyan lelkesítheti át a gyakorlati, köznapi élet legközönségesebb mozzanatait: a jártékot, a sportot, az utcát, a villamost, a kirakatot, a bevásárlást, stb.” Ebben a gyakorlati önnevelésben eligazítja a cserkészőtörvény, a megtartást pedig szorgalmazza a cserkészfogadalom, eszközei pedig a cserkészpróbák, különféle cserkészfoglalkozások, a kirándulások és végül a nagy próba, a nyári nagytábor.

Sík Sándor itt beilleszt a kialakítandó jellemes személyiség formálásához két sajátosan magyar pedagógiai vonást: az első a társadalmi szociális nevelés.

„Hogy mit jelent ez éppen ma és éppen nálunk, ahol a társadalom minden rétegében oly végtelen sok még a naiv, antiszociális kíméletlenség és pogány önzés, azt a nevelők előtt fölösleges fejtegetni. Ez a társadalmi szociális nevelés ott kezdődik, ahol a cserkészfiú szoros kapcsolatba kerül a fizikai munkával: a cserkészfoglalkozásokon, kirándulásokon, főként a nagytábor idején, ahol a legalacsonyabbrendű munkát végzi mindenki, szegény és gazdag, előkelő és ágrólszakadt egyformán, egyforma jókedvvel, egyik a másik munkájától serkentve és versénnyre szólítva... Azt a különösen a pesti fiúkban gyakran kifejlődő parvenü gögőt, amely lenézi a munkát és vele persze a munkást is, itt és ezzel lehet legyőzni. Ezzel a cserkész

jelentős lépést tesz a nemzetfenntartó osztályok és munkájuk megbecsülése felé. A 'napi jótét' belsőleg kötelező parancsának a tudatosítása a fiúkat állandóan sürgeti a szeretetből fakadó tettek alkalmainak leleményes keresésére. — A cserkésznevet így értelmezzük: cserkész a jótettek alkalmait! A jelszó: 'Légy részen!' azt jelenti: vigyázd, hol tehetsz jót!”

A cserkészetnek Sík Sándor szerint a második magyar jellemzője, hogy hazafias nevelést ad:

„Az első perctől kezdve úgy állítjuk a fiúk elé az egész cserkészetet, mint hazafiak szent szövetségét, akiknek cél-

ÚJÉVI NÉPÉNEK ÉS KOSZONTÓ

Nincsen már helye sehol a bánatnak,
Mert születésén megváltó Krisztusnak
Új esztendő't értünk, az őt eltöltenünk
Isten engedte! Isten engedte!

Új esztendő ez, amelyben kívánjuk:
Isten áldásán bort, bűzát láthassunk,
Békesség hazánkban, sok áldás házunkon,
Légyen kívánjuk! Légyen kívánjuk!

Juttassa Isten sok új esztendőkre
Ezen ház népét, sok arany időkre,
Békével virrasszon, holtig el se hagyjon
Sőt takargasson! Sőt takargasson!

*

Adjon az Úristen, kívánom, bőséget,
Lelki-testi áldást, csendes békességet,
Senki az országban ne lásson szűkséget,
A mező, hegy és völgy hozzon eleséget!

En hát jót kívánok szívemből mindennek,
Ez új esztendőben, minden embereknek,
Ifjúknak, öregnek, gazdagnak, szegénynek,
Szálljon rátok áldása mennyből az
Istennek!

— Ez szóm és mondásom.

Ócsa (Pest m.) Volly István gyűjtése, 1948.

„Juk igaz, munkás, becsületos magyar polgárokká nevelni magukat, legszentebb törekvésük a haza jövőendő nagyságán dolgozni.”

Nem szabad elfelejtenünk, hogy ekkor már dúlt az első világháború, széles körben hangzott a követelés: „Mindent, az iskolát is, a cserkészetet is, a katonai előképzés szolgálatába kell állítani.”

Sík Sándor tiltakozik ez ellen: „Nekünk nem katonákat kell nevelnünk; még csak nem is elsősorban jó matematikusokat, historikusokat vagy latin fordítókat — bármilyen fontos is legyen ez — hanem legelsősorban jó magyarokat, jó keresztényeket, egész embereket. A cserkészet közvetve adja a legfőbb segítséget a hazafias nevelésnek, amikor a föltétlen becsületességet, kötelességteljesítést, a magyar nép megbecsülését, az erkölcsi tekintély tisztelgetést, a lelkiismeretes munkát, a tisztaságot, a takarékoskosságot és a kitartást állítja a fiúk elé követelményként.”

Beteg a magyar társadalom. A nevelés militarizálásának a követelése „félő csak arra lesz alkalmas, hogy elterelje a figyelmet az igazi bajokról, az igazi orvoslást sürgető hiányokról, mert ezek nem elsősorban a csatatéren mutatkoznak, hanem idehaza, nem annyira a hadseregben, mint a társadalomban. Ezeket nem katonásdíval és katonai szakoktatással lehet orvosolni, hanem öntudatos magyar érzésre, feltétlen becsületességre, kötelességtudásra, fegyelemre... komoly keresztény életre való neveléssel.”

A cserkészetben semmi sincs önmagunkért, hanem a jellem és az egész ember összhangzatos fejlesztésének magasabb gondolatát szolgálja. A cserkészetben nem a cserkészgyakorlatok teszik a lényegét, hanem éppen az, hogy egész emberek nevelésére ad új és szerencsés eszközöket.

Sík Sándor szerint a cserkészpedagógia lényege: „az értelmi nevelésnek a testi és gyakorlati neveléssel való egy-séges összhangja, a jellemnevelés föltétlen uyalma alatt... És ha valaha, akkor ma van rá égető szükség. A cserkészjelszó: 'Legyünk részen!' A megtépett magyarság egész embereket vár tőlünk”

De ki a jellemes ember? Megtaláljuk rá a feleletet a piarista cserkész iskátájában: „...ez a káté gyakorlati célra készült: a legfőbb dolog nincs benne. Nincs benne, hogyan kell emberre, igaz, jellemes emberré, egész magyar férfivá lenni. Kaptok erre buzdítást, útmutatást, segítséget bőven őrsi órán, csapatösszejövetelen, nagytáborban, beszélgetésekkor — de magát ezt a nagy önművelő munkát magatoknak kell elvégeznetek. És ez a legfőbb és legigazibb cserkészmunka.”

Egyszóval a magyar cserkészpedagógia célja olyan jellemes ember, aki önnevelő munkával teljes emberré és jó magyarrá lesz: emberebb ember — magyarabb magyar.

„Magyar cserkészvezetők könyve.”

1922-ben jelent meg először, 1925-ben újra kiadták és 1934-ben három-kötetesre bővült. Ez a könyv teljesen Sík Sándor munkája. Ez az a könyv, amely túlzás nélkül nemcsak a cserkészvezetőket formálta, de a háború utáni magyar pedagógia legalapvetőbb és gyakorlatban leghatékonyabb munkája. Ez formálta az első világháború utáni egész magyar vezetőgenerációt, sőt még ma is hat volt cserkészapákon és cserkész-nagyapákon keresztül. Sík Sándort 1919-ben a Tanácsköztársaság idején az összes paptanárokkal együtt eltiltották a cserkészettől. De az újjáéledő Magyar Cserkészszövetségnek 1921—22-ben ő az elnöke. Neki köszönhető, hogy a magyar cserkészet nem bomlott szét felekezetekre, hanem a katolikus, protestáns és izraelita cserkészcsapatok közös szövetségben egyesültek. 1926-ban a megyeri nagytábor parancsnoka. Az 1933-as gödöllői cserkész jamboreen Teleki Pál táborparancsnok mellett, ő a helyettes táborparancsnok. 1938 után fokozatosan félreállították (hitleri idők).

A Trianon utáni magyar felemelkedésben Sík Sándornak döntő szerepe volt. Az újjászületésnek Sík Sándor szerint kettős feltétele van: „Újjá kell születnie minden magyar embernek mint egyénnek! Újjá kell születnie mindenkinek magyarságában is. — A mai generációt vagy a legközelebbi múltét... valami szerencsétlen rokkantság jellemzi: évtizedes politikai és gazdasági kudarcok, folytonosan megújuló letörések, az idegen szellem sorvasztó mérge... az utolsó évtized borzasztó nemzeti és társadalmi katasztrófái, valami történelmi fáradság bélyegét nyomták rá erre a nemzedékre. — A lógó fejek, a csüggedt homlokok, a roskadt gerincek korát éljük... Olyan ifjúság kell, amelyik gyökeresen különbözik elődeitől. Olyan ifjúság, amely érzi hivatását, érzi erejét, amelynek van hite és lendülete és amely akar is elébe állni a magyar jövő óriási munkájának... amelynek (Folytatás az 5. oldalon)

PROKOP PÉTER:

Próféták sorsok

Szélől fölkapott, korhadt falevélként hullott az asztalomra az egyik boríték-ból az ötven éves szentkép. Gyerekkorunk hitbuzgalmi könyveinek közkedvelt szépítőjétől való. A nevére se pazarlom itt a helyet. Ez a darab is a giccs netovábbja. Pedig akkor lelkesedve foglalkoztattak. Mostani szememmel sivárul üres vásári portéka. Az ál-ajtatos szemfényvesztőnél csak a közizlés lehetett

Sík Sándor cserkészpedagógiája

(Folytatás a 4. oldalról)

vannak ideáljai, elvei, meggyőződése, hite, krédója, tízparancsolata, amely tudja, hogy miért él, tudja, hogy az életnek van értelme és célja... és amely mindazt a lelki kincset, amit magában rejt, tevékeny munkával kialakít, oda tudja adni mindenestül a szegény, rongyolt édesanyjának, a magyar hazának.

Csak keserűséggel vagy ökölboszoruló kézzel tekinthetünk az utolsó évtizedek magyar társadalmára. Sokakat átjárt a közép-európai nagyvárosi társadalmak nemzetközi sekélyes szelleme. Kiülte belőlük a nemzetükhöz, fajtájukhoz való tartozás érzését, a féktelen önzésnek, a mindenáron kíméletlenül előretörő egyéni érvényesülésnek láza és elfogta tekintetüket minden más elől.

De a legnagyobb veszélyt jelentő részt a magyarkodó magyarok alkotják. Ezek hangosan és elszántan vallják magukat magyaroknak, de magyarságuk büszke önérzetének zsinóros köpenyegébe burkolózva, csodálatos nemtörődomséggel húnnytak szemet az őket körülvevő világ problémái előtt. A 'Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország' lázában éltek, a körülöttük dübörgő magyar föld belső forradalmairól, az egyre közeledő földrengésről sejtelmük sem volt. Elan-dalogtak a régi dicsőség édes dallamain, meg a cigánybandák magyar nótáin és ölbetett kézzel engedték magukat sodortatni az örvény felé... A 20. század hajnalán fenéig ért a nemzeti dekadencia mocsara."

A cserkészideál... „Az a magyar, aki a mi cserkészszemünk előtt lebeg, mindenekelőtt tudja, hogy ő magyar. De nemcsak a születés és anyanyelv, hanem a magyarsággal való együttérzés jogán. Egynek érzi magát a magyar múlttal, magáénak érzi ennek a nemzetnek minden dicsőségét és minden szenvedését... Szent István, Hunyadi, Zrínyi, Bethlen, Rákóczi, Széchenyi nem pusztán nevek az ő fülében, hanem ideálok, akiket ismer, ért, hódolattal övez és szeretettel vall magáénak; a nagy magyar erkölcsi eszmények az ő alakjukban öltönek testet, lelke előtt. Egynek nevezi magát a magyar jellemmel. Minden nyomorúság, minden megalázás, minden véres ostromcsapás, amelyet ez a szegény ország az utolsó években elszenvedett, ott sajog, ott ég a lelke mélyén... És egynek érzi magát a magyar jövővel is, átérzve az iszonyú felelősséget, amely ma minden magyar ember vállára nehezedik."

*

Különös hangsúlyt ad ennek a tanulmányának az a körülmény, hogy 1983-ban, a mai Magyarországon fiatalok előtt a Közgazdasági Egyetemen hangzott el, a katolikus papköltő Sík Sándorról, a betiltott magyar cserkésztéről, annak nevelési elveiről, akkor, amikor a kommunista nevelési elvek minden vonalon csődöt mondtak.

H. F.

rosszabb, amelyik ilyen frivolságban gyönyörködött.

Az Egyház nagyszerű múzeumokkal rendelkezik. Féltekényen őrzi és büszkén mutogatja. A gót dómok csipkés tornyai-ra hátraszorítva merevítjük a nyakunkat. Igaz, fonséges, de mégiscsak hallgató tometők ezek a gyűjtemények. A múlt, amelyben elnémulva fekszenek az elforgott századok vallásosságának dokumentumai. Kérdelem: a ma emberének nincs akkora hite, hogy magából megfelelő szószólót teremjen: kőfaragót, ecsetkezelőt? Vagy volna, csak a keresztény közösségek olyan izléstelenséget várnak tőle, amire becsületből nem vállalkozik? **A művész is próféta.** Nem akar hamis népamítóvá válni. Küldetése főlészrad az értetlenség sivatag-vádjában (vádi = víznyelő). Mert süketekhez és vakokhoz szól s belefárad a szélmalom harcba.

A költő nem a mappájának ír. A festő kiállításokat rendez. A professzor a katedrálról közli elméje bravúrait. De a szellem szegényének nem kell a portékájuk. Úgy látszik, ki kell bővíteni a körét azoknak, akiket az istenek gyűlölnék. Nemcsak a pedagógusokra áll a régi-giek mondása: „Arra születtem, hogy tanúságot tegyek az igazságról” — amire Pilátus fölnevetett: „Mi az igazság?” — Szinyei megbukott a majálissal. Heródes nem nyughatott, míg le nem kardoztatta János fejét. Az én „Kereszt-utam” porbaesett Krisztusát káromlásnak tartotta és kikérelte rájámból a mindent jobban tudó szenteskedő.

Felhőrdülve cikkeztek az újságok, pel-lengésre állították, akárcsak egy szörnyeteget, azt az asszonyt, aki hogy örökre elriassa tizenkét éves fiát a tolvaj-lástól, mert az kimarkolt néhány papírpénzt a pajtása zsebéből, odaláncolta a háza előtti villanykaróhoz. Nyakába táblát lógatott: rabló vagyok. A járőrök hiába kérelték, hogy engedje szabadon. Végül is a rendőrség lépett közbe s az anyát vád alá fogták rossz bánásmód miatt. Ez a délolasz nő ama kevesek közül való, aki becsületes polgárnak szánta a csemetéjét. De ráfizetett, mert a viharos botránykozás a sajtó-segédlettel nem kegyelmezett neki. Többek közt azzal érveltek: ilyen kicsiségért miért lett ennyire embertelen, mikor mindenki, a felnőttek is lopnak.

Nem kísérem tovább a főntebbí anyafiú történetet. Lehet, hogy a szülöttét féltő „mama” fogdába került. Mire hazaszabadult, esetleg már nem találja a kis útonállót. A rendőrségnél meg tudomására hozzák, hogy újból csent az imposztor. Vagy lelőtte a benzinárust. De ne aggódjék túlságosan, mert előbb-utóbb kiszabadul a javítóból, és nyugodtan folytathatja a kitanult szakmát. Persze egyre nagyobb tételekben. Emberrablás, zsarolás nívón.

Nemcsak a művész próféta, vagy a szülő, amikor nevel. A papnak is küldetése van a szószékről. Nehéz sors. Ugyanaz a szó másként fogamzik meg a figyelő agyakban. Például a szó: szent. Az utcasarkon ödögő, cigarettás, partnerre vadászó lány a szóra összeborzong. Agyveleje gondolkodó gépje, ha ugyan van, egészen más képletet vet eléje, mint a hallgató rend negyven éves vezeklőjében. Olvasom a biblia fölhívását: „Szentek legyetek!”. Hogyan idegesíti az egyiket s mit sugall a másiknak? A göndörített hajú, műszemöldökű lánynak inkább azt kéne mondanom: „Eredj haza, főzz egy kis teát a beteg anyádnak”.

A történelemtanár egész könyvtárát böngészett végig a „mégis mozog” hitelességéért. Az iskolapad ablak-melletti szélsője azt se tudja, mikor volt a mohácsi vész, s mindkettőnek egyformán mondom: 313 a Nagy Konstantin egyház születésnapja.

Az öreg művész, akinek már csak a tarkóján lobog a haja, mérföldeket balagott el a szépségetek házában. Túlzás? Aki tizenötödöt elbandukolt a Vatikáni Múzeum falai között, túljár a száz kilométeren. Vadászott egész életében a legszebb albumokra. Hány mázsa márványt faragott el, vagy tubus tartalmát kente vászonra. Visszanéz a hetven évre, a sorsokra, amelyek lemaradtak mellette. A problémákra, a küzdelmek vállalására, amelyek nincsenek belekényszerítve az elpergő rajzlapokra.

Az előző és a rákövetkező élmények összefonódnak. A fiatal novícia másként térdel, mint a dagadt bokáú öreg nővér. A katonajoncot betörik: jobbra át, balra át, fekdj, sorakozz... Az öreg tábornok hanyagul érinti a sapkakarimáját a viszonttisztelgésre. Ki szerette jobban az apját, a hazatérő tékozló fiú, vagy az otthonmaradt szorgoskodó? Az angyal az égben s a megtérni nem tudó ördög a pokolban: a két szélső határ között végtelen a változatok sokasága.

Világos, hogy mindenki másként fogja föl ugyanazokat az ígéket a saját lelki műveltsége szerint. A koldus, akj csak krajeárokkért bicegett el a templomhajó végébe. A papnövendék, a félig kitanult segéd már méricskél: laposan mondta el. A mellette ülőnek az édes-mézes, búvös-bájjos modor tetszenék. Amaz megégetné a papot, mint Savonarolát. Rosszindulattal figyelő is akad, aki képes belekiáltani a beszédbe, hogy belekössön. A félsüket csak minden harmadik szót ért. A jelenéseket áhító apáca vagy a gyümölcs-árús-kofa másként reagálnak. A gyerekek unalmas, a felnőttek gyerekes. Aki magára ismer, az bosszankodik. A lelkipásztor csak mondja, mert parancsa van: Állj elő, ha tetszik, ha nem tetszik, alkalmas-e vagy alkalmatlan. Csak áruló ne legyen. Ne azt hírdesse, amit elvárnak tőle, hanem amit a prófétának mondanania kell.

Apám műhelyébe valaki a padlásról lehozott egy kormos vásznat. Kézbe-vették, forgatták: mi lehet rajta? Mindenkinél volt szakavatott véleménye. Ócskaság. Tűzrevaló. Sok hányódás után szakértő is meglátta. A kincset dédelgetik így. Nemsokára visszahozta a csodálatos szőke lányt. A vallásról is megvan kinek-kinek a maga sajátos, különbejárható véleménye. Melyiknek a lábához üljön le tanulni, kihez alkalmazkodjék a Legfelsőnek a küldetésében beszélő? A vigasza az iszákjában: Csak mondd, a ma gondja nem a tiéd. A megfogamzást és növekedést nem te adod. Mosolyokért, dicséretkéért el ne add a lelked!

Társadalmi viszonyaink miatt valamennyien, én is, te is, ő is, próféták és hallgatók is vagyunk egyszerre. Akit én segíték a jóra, annak én vagyok a prófétája, de ha én hallgatók a barátom tanácsára, akkor ő az én prófétám. A pap is gyónni jár. Aki olvassa e sorokat, az is prófétaköteles.

KÉRJÜK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSÜKET RENDEZZÉK!

Az Egyház életéből

II. JÁNOS PÁL PÁPA MEGLÁTOGATTA
Ádvent 2. vasárnapján a római luteránus Krisztus Király templomot, ahol résztvett az Ige-istentiszteleten: „Vágyunk az egység után és fáradozunk az egységért, anélkül, hogy a nehézségek elvenné a kedvünket” —, mondotta többek között II. János Pál pápa. — A történelemben először fordult elő, hogy egy pápa résztvett protestáns istentiszteleten.

AZ ELSŐ OLASZ SZOCIALISTA MINISZTERELNÖK A PÁPÁNÁL

Az olasz lapok történelminek nevezték Bettino Craxi szocialista miniszterelnök látogatását a Pápánál, annál is inkább, mert Craxi egyáltalán az első szocialista miniszterelnök Itáliában. Eddig még szocialista miniszterelnöke nem volt.

A látogatás egy zuzmarás téli napon történt; a 13 pápai gárdista történelmi bügyögőjét rázta a szél, a pápai ceremóniamester, Msgr. Monduzzi, marciális képpel mutatott rá a 13 fagyos gárdistára, csillogó alabárdjaikkal: „És itt, Miniszterelnök Uram, állnak a mi hadosztályaink!”

AZ ÚJ JEZSUITAGENERÁLIS ÉS A „NYITOTT ABLAK A VILÁG FELÉ”

Az olasz Unita újságírója megkérdezte az új jezsuitagenerálist, Peter Hans Kolvenbach-ot, hogy becsapja-e újra az Arrupe által kinyitott ablakot a világ felé? A felelet: száraz „Nem”.

Az újságírók csodálatos, szokatlan nyíltsággal találkoztak önálá. Sok kérdésre pápaidézettel felelt, nagyon sok kérdést mennyei nyugalommal végighallgatva, azt felelte, nem nyilatkozhatik, mert a kérdést még nem ismeri. A holland újságíróknak, amikor a holland egyház kényesebb kérdéseire kértek választ, azt felelte, hogy ő a hazáját már 25 éve elhagyta. Amikor P. Pittau arra a kérdésre, hogy vajon a jezsuiták mostoha gyermekei-e a pápának, a japán közmondással felelt: „A nehéz gyermekeket mindig a legjobban szeretik”. — Az új generális nevetve fűzte hozzá: „Ez egyszer P. Pittau-val teljesen egy véleményen vagyok”.

A sajtókonferencián nyomatékkal hangsúlyozta, hogy a jövőbe akar nézni és nem a multra. Ezt a bölcsességet Kolvenbach Középkorban tanulta.

Luther Márton születésének 500. évfordulóján a német Evangélikus Szinódus súlyponti témája az Egyház egysége volt. — A Reformációnak nem hitszakadás és újabb Egyház alapítása volt a célja, hanem meg akarta reformálni a keresztény életet általában. Nagyon sajnálatos következménye a Reformációnak az, hogy a kereszténység szétválásához vezetett.

Istentisztelet és egy ünnepi óra keretében emlékeztek meg a Szinódus résztvevői Luther Márton születéséről azon a helyen, ahol ő a esászár és a birodalom előtt kijelentette: „Itt állok én, mert nem tudok másképp, — Isten engem úgy segéljen!”

Az ünnepi szónokok között ott volt Höffner bíboros is, a német püspöki kar elnöke, továbbá a német szövetségi elnök, Karl Carstens.

Kedvezményes áron kapható!

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szerkiállítású, egészvászonkötésű könyv ára csak 15.— DM, tengerentúlra 10.— \$ + postaköltség.

Rendelje meg az „Életünk” címen!

A Magyar Gimnázium hírei

November 19-e, Szent Erzsébet napja, a kastli gimnázium leányinternátusának ünnepe. Nemesak a lányok, hanem az egyik stúdióterem is „ünnepelőbe” öltözött: virágdíszes oltár állt a terem közepén, jobbról-balról székek, a lányok és a vendégek számára. A gitárral kísért modern énekek jól beleillettek a szentmisébe. Dr. Major Márk igazgató úr szentbeszédében Szent Erzsébet példájára mutatott rá, amelyet a mai fiatalok is követni tudnak. — A szentmise után jelenetek következtek Szent Erzsébet életéből. Az ünnepséget Msgr. Vargha Gábor, iskolánk, de különösen a leányinternátus nagylelkű támogatójának beszéde zárta le, aki elmagyarázta, miért választotta annakidején éppen Szent Erzsébetet a leányinternátus védőszentjének. Szent Erzsébet, mondotta, a németek és a magyarok „közös” szentje, s így jól szimbolizálja a Németországban működő magyar iskolát. A mindkét hazát egyformán szerető Szent Erzsébet példaképpül szolgálhat minden olyan fiatalnak, aki szeretni akarja szülei hazáját úgy, hogy az „új hazá”-hoz se legyen hűtlen.

*

Tíz nappal Szent Erzsébet ünnepe után kedves vendéget köszönthettek az iskola növendékei: a bonni belügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselője látogatott meg bennünket. Amint von Kempis miniszteri tanácsos mondta, szeretne volna személyesen is megismerni iskolánkat, amelyet papírról (ő illetékes a szövetségi kormánytól folyó segélyekért) már régcből ismer. A miniszteri tisztviselőt valóban minden érdekelte; nemcsak órákra ment be, s nemesak az internátus életére volt kíváncsi, hanem még a pincét és a kazánházat is megtekintette, mert — amint mondta — nagyon jól tudja, hogy minden jó iskolai és nevelőmunkának alapja az ellátás, ill. a kellemesen fűtött helységek. Különösen meglepte a tanulók nagy száma és széles tudása, hiszen egyik-másik növendékünk 3—4 nyelvet is beszél! Búcsúzáskor további jóindulatáról biztosította iskolánkat.

*

Bizonyára felejthetetlen élmény marad néhány felsős diákunk számára az az út, amelyet a Máltai Lovagrend kérésére és költségére tehettek. Hat napon keresztül egészségügyi szolgálatot teljesítettek Rómában, a Szent Péter téren, s mint a Máltai Lovagrend vendégei közvetlen közlőre láthatták a Szentatyát is. A római tartózkodást — a szolgálat ellátásán kívül — kulturális program egészítette ki.

*

Az ünnepnapok láncolatát december 1-én és 2-án „prózaibb” esemény szakította meg: a negyedévi osztályzókonferenciák. A tanárok minden egyes diákot „sorbavettek”, s megbeszéltek tanulmányi eredményét, magatartását. Örömmel állapították meg, hogy ezidén sokkal kevesebb a „problémás” eset; külön-

sen az ötödik osztály tanulói mutatnak reménykeltő eredményeket. Nagyban hozzájárult a gimnázium színvonalának emeléséhez az a tény is, hogy az ezidén újonnan iskolánkba került felsőbbosztályú tanulók legnagyobb része is igen pozitív módon állt bele a közös munkába.

*

Hosszú hetek készülődésének eredménye volt a hagyományos Mikulás-esti ünnepség.

*

Részben a mikulási ünnepséggel párhuzamosan, de főleg annak lezajlása után, ismét nagy készülődés töltötte be az iskolát és az internátust: a Szabad Európa Rádió számára készítettünk karácsonyi műsort. — Vasárnap délután a kastli templomban adott karácsonyi hangverseny is felvételre került. Énekkarunk — a kastli templomi énekkarral közösen — Halmos Karácsonyi miséjét adta elő.

Két napra rá, dec. 13-án, az intézet rendezett karácsonyi ünnepséget. Azért ilyen korán, mert — a távolról jött tanulóakra való tekintettel — nálunk már dec. 16-án kezdődött a szünet.

A protestáns tanulók dec. 14-én gyűltek össze karácsonyestet ünnepelni. Az ünnepségen Präses Wenzel, a bajorországi református gyülekezetek püspöke, is résztvett.

December 16-án aztán kiűlt a ház. A legtöbb diák szüleiivel fogja karácsonyt ünnepelni. Azok, akik nem tudtak hazamenni, rokonoknál, vagy barátoknál töltik a szentestét. Reméljük, hogy az új esztendőben, valóban „új szívekkel” kezdhetünk munkánkhoz!

A kastli krónikás

Új könyvek

ERKÖLCS ÉS POLITIKA

Csernohorszky Vilmos könyve, Nemzetőr kiadás, München 1983.

E szép kiállítású, 260 oldalas könyv a szerzőnek az elmúlt 12 év alatt megjelent publicisztikai írásait, válogatott tanulmányait és cikkeit tartalmazza. A szerzőt — aki egyébként (vagy elsősorban) orvos, kórházi főorvos — főleg a Nemzetőr hasábjain megjelent vezércikkei avatták a nyugati, „nemzeti emigráció” egyik legismertebb, de bizonyítanul egyik legharcosabb politikai közírójává. S bár a tapasztalat inkább azt mutatja, hogy erkölcs és politika napjainkban nem igen férnek meg egymás mellett, sőt inkább egymásnak ellenlábasaik, — Csernohorszky írásait éppen az jellemzi, hogy azok tisztán eszmei, kevésbé ideológiai, mint etikai fogantatásúak. Az aktuális, a napi politika által feldobott témákat is magas perspektívából szemlélve tárgyalja, mindig az igazságkeresés szenvedelmével és megnemalkuvó következetességgel. Sorából kiolvashatóan nem valamely feltűnési viszketeg, túladagolt önteltség készíti írásra, hanem mert úgy érzi: szólnia, sőt kiáltania kell az elnémitottak helyett, soha nem szabad ellankadni az emberi szabadságjogok védelmében; közelebről: hűnek kell maradni ama csodálatos Október eszméjéhez. Mindez emigrációs állapotából kötelességgé hármlik a nyugati magyar írókra, éppen most, amikor egyre többen kötnek egyoldali kompromisszumot a hazai rendszerrel.

A könyvhöz Máté Imre írt előszót.

— ij —

A MAGYAR NÉPI MOZGALOM KÉZIKÖNYVE

Borbándi Gyula: A magyar népi mozgalom — A harmadik reformnemzedék, Püski Kiadó, New York 1983.

Régóta várt, már címével is nagy érdeklődésre számot tartó könyv jelent meg Borbándi Gyula tollából. Avatottabb toll alig írhatta volna meg századunk egyik legnagyobb hatású, a 30-as években kibontakozó, de kibontakozásában az 56-os forradalomban is határozottan érezhető irodalmi és politikai mozgalmának történetét. Időben is jókor látott napvilágot, minthogy a jelekből ítélve, várhatóan otthon is készül a témakör feldolgozása. Borbándi több mint 500 oldalas könyve természetesen a népi mozgalom előzményeinek ismertetése során áttekinti a 20. század magyar politikai és társadalmi fejlődését s csak azután veszi sorra a népi irodalom, vele együtt az ún. falukutató irodalom kibontakozását, a népi írók politikai és társadalmi szerepét, az őket támogató szervezetek, folyóiratok, kiadók tevékenységét, a mozgalom reformtörekvéseit, — szóval a népi mozgalom első, átfogó terjedelmű és értékelő történetét, afféle kézikönyvet kapja az olvasó.

Borbándi Gyula az Új Látóhatár irodalmi és politikai folyóirat szerkesztője és a Szabad Európa Rádió magyar osztályának h. igazgatója. Neve olvasóink előtt sem ismeretlen, az Életünk hasábjain is több értékes cikke látott már napvilágot.

Szamosi József

A könyv ára DM 48,— vagy US dollár 20,— + portó. Az ár egyidejű be- küldésével lapunk címén is megrendelhető.

Esztergomvári Te Deum

Esztergomvári Te Deum. — 1683 október 27-én Sobieski János lengyel király seregei felszabadították Esztergom várát a 130 éves török uralom alól. Másnap a romokban heverő székesegyházból egyedül épségben maradt Bakócz-kápolnában maga Sobieski intónálta a hálaadó Te Deumot. — 1983 október 30-án Josef Glemp, varsói érsek, Lengyelország prímása, Lékai László bíborosprímással, valamint Franciszek Marcharski krakkói bíborosérsekkel és Roman Gułbinowicz, Wrocław-i (Breslau) püspökkel együtt mutatták be a bazilikában az ünnepi szentmisét, majd intónálta a Bakócz-kápolnában a Te Deumot.

Az ország legnagyobb templomát ebből az alkalomból zsúfolásig megtöltötte a közönség. Csaknem teljes létszámban ott volt a magyar püspöki kar, a világi vendégek között Miklós Imre államtitkár, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke.

Lékai László bíboros olasznyelvű köszöntőjére a lengyel prímás magyarul válaszolt, amit a közönség nyílt tapsal (!) köszönt meg.

Főlemelő és egyben megható volt ez a lengyel-magyar találkozás: megerősítése a történelmi barátságunk és testvériségnek. A lengyel prímás kiemelte azoknak a magyaroknak a nevét, akik Magyarországból mentek Lengyelországba és akiket az Egyház vagy a köztisztviselői emelt: boldog Szalómét, Kingát, Jolántát, de különösképpen a lengyelek legnagyobb királynéját, Szent Hedviget.

A délutáni vesperással kapcsolatban visszahelyezték az eredeti szépségében visszaállított Esztergomvári Madonna kegyképét a Bakócz-kápolnába, régi helyére. (Új Ember)

„MINDEN ÚT RÓMÁBA VEZET...”

Vadnay Zsuzsa: Róma mesélő kövei. Herp, München, 1983.

A legtöbb útikönyvnek, útikalauznak az a baja, hogy halálosan unalmas adathalmaz. Nemhogy meghozná, inkább elveszi az olvasó kedvét attól, hogy a szóbanforgó várost, vidéket megtekintse.

Nagy örömmel kell ezért üdvözlöznünk Vadnay Zsuzsa szép kis kötetét, amely — a hasznos tudnivalók közlésén kívül (vagy főleg) —, a hangulatkelést, a kellemes szórakozást is szolgálja s külsejével (Torsten Arheim, dán művész ízléses fedőlapjával és tetszetős szövegközi rajzaival), tartalmával egyaránt szívet melegítő.

Vadnay Zsuzsa, a nyugati magyar lapokból is jól ismert újságíró-riporter, saját tapasztalataiból indult ki, amikor megírta Róma-könyvét, amely apró történetek, anekdoták, vagy — ahogy ő mondja —, „archeológiai és történelmi pletykák” formájában cseveg el az egyes, általa legkedvesebbnek tartott, műemlékek múltjáról-jelenéről.

Annakidején, mint idegenvezető, járta be Rómát, s a turisták érdeklődésének megfigyelése vezette arra, hogy ezeket az anekdotákat összegyűjtse, papírra vesse, mégpedig — első változatban —, angolul! Ebből az angol szövegből készült a dán kiadás, melyet — sok-sok éves késéssel! —, követett a mostani magyar.

A könyv tartalomjegyzéke öt részben: Antik Róma, Szent város, Különös állatok, Gyengébb nem, Utoljára, de nem utolsó sorban címek alá sorolja a látnivalókat. Felesleges lenne itt részletezni, miről szólnak az egyes fejezetek, a könyvet úgyis mindenkinek el kell olvasnia, márcsak azért is, mert minden út Rómába vezet!

Saáry Éva

Sokéves belgyógyászati és röntgenorvosi klinikai működés után megnyitottam praxisomat

Dr. med. Sophie Supala-Sirokay
általános orvos
EKG, Ultrahall. Beteglátogatás.
Minden betegbiztosító.

Betegfogadás:

Hétfő—péntek 9—12 óra között;
hétfő—csütörtök 16—18 óra között is.

Egyébként előzetes megállapodás szerint bármely időpontban.

Wehrlestr. 2 (Ismaninger Str. sarok)
8000 München 80 - ☎ (089) 98 23 32

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Szentségi házasságot kötöttek: **Farkas József** okl. mérnök és **Karin Maria Sladky** 1983 szept. 24-én Maria Gail-ban; — **Giffinger Konrad** és **Godi Hedwig**, 1983 dec. 10-én. — Az Úr áldása kísérje az ifjú párokat!

Halottaink: **Gubicza Tamás** ferences segítőtestvér Bécsben, 1983 nov. 9-én. 1933-ban nyert felvételt a Szent Ferenc rendjébe. 1958-ban jött Ausztriába s a bécsi ferences templomban átvette a sekrestyés szolgálatát, amit halála napjáig nagy buzgósággal ellátott. Reggeli közös szentmisére indulva, útközben a folyosón lelte hirtelen halálát. A rendház kriptájába temették, nov. 14-én. — R. I. P. — **Scholtes Rudolfiné** szül. **Bíró Margit**, 82 éves, Bécsben, 1983 nov. 12-én; — **Szécsen Erna**, 86 éves, Badenben, 1983 nov. 28-án. — Halottainkat szeretettel foglajuk imáinkba!

Linzi: A lelkész írja: „A Pöstlingbergi bazilika a maga szépségével és a város felett kiemelkedő fekvésével vonzza a jegyespárokat. Sokan választják ezt a kiváltságos templomot esküvőjük színhelyéül. — **Szloboda Zsuzsannát** és **Simonffy Gábor** itt eskettem okt. 29-én. Az esketési beszédben mondtam és most írásban is kijelentem, hogy hívő lélekkel vették az előkészületet és ugyanígy vettek részt az esketés szertartásában. Azt hiszem, hogy ez az elismerés is megérdemli őket a vallásos életükben.

Halálozás: **Janika Attila** építészmérnök (Wels), 41 éves korában hunyt el. R.I.P.

BELGIUM

Brüsszel: **Keresztelés:** A keresztségben az Egyház gyermeke lett **Bozó Christian**, Maurice, Michel, Gábor, Attila, Gyula, 1983 nov. 20-án, Nagy öröm és kegyelem az egész családnak! — **Pascal**, François D' Silvestro, nov. 27-én. (Szeretett Körtvélyes Ágink 3. gyermeke.) Áldja meg a Gondviselő Isten családjukat!

Liège: A keresztségben részesültek: **Juprelle Remy**, — Jean Luc és Fehérvári Ilona fia, Hermalle s Argenteau; — **Gonda Sandrina**, — István és Adriaens Helène leánya, Soumagne; — **Peeters Michael**, Benjamin és Szalai Gizella fia, Machelen.

Házasságot kötöttek: **Kurucz Antal** és **Karolcs Rita** — Goe-ban; — **Kemény Judit** és **Mehlen Michel** — Embourg-ban; — **Sümege Henri** és **Shallay Nadine** — Maasmechelen-ben. — Éljenek boldogan!

Elhúnytak az Űrban: **Koterkó János**, 53 éves — Limelette Ottignis-ben; — **Radic László**, 52 éves — Roux-ban; — **Tóth Gábor**, 70 éves — Romsée-ban; — **Szemetke István**, 68 éves — Montignis sur Sambre-ban; — **Twarda Róza Chudak Józsefné**, Salacz József anyósa — Charle-roi-ban; — Mindenszentek ünnepén délután 3 órakor szólította magához az Úr **Jutka néni** — **Rutich Elemérné**t, **Gombás Júliát** életének 77. évében Liège-ben. — **Adj, Uram, örök nyugodalmat nekik!**

HOLLANDIA

Den Bosch: **Keresztelés:** 1983 okt. 23-án részesült a keresztség szentségében **Elisabeth Josephine Maria**, Gergely Mihály és Elie Johanna Mathea Maria kisleánya. — Isten éltesse a boldog kis családot!

Elsőáldozás: Rotterdamban okt. 9-én járult az első szentáldozáshoz **Csilla Kármén**, Döringer László és Béli Erzsébet kisleánya. — A jó Jézus áldása legyen a kis családon!

NÉMETORSZÁG

München: **Születés - Keresztelés:** **Bilický Viktor**, B. György és Buzás Aranka kisleánya, szül. 1983 okt. 17-én, Münchenben, keresztelték uo. dec. 4-én; — **Szamek Béla Dániel**, dr. Szamek Nándor és dr. Kazinczy Márta kisleánya, szül. 1983 okt.

Eladó a Pesti Hírlap 11 darab évi nagy Naptára, az 1916–25–27–28–29–30–31–32–33–34 és 1935-ös évekből. Ajánlatot kérek. (Legkevesebb 300 US dollárnak megfelelő valuta.) Postai költséget hozzászámítok. Cím: **Imre Fodor**, Várstá-vágen 33 B, S-140 32 Grödinge.

29-én Passauban, keresztelték uo. december 4-én.

Münster: **Halálozás:** **Harmath Alajosné** szül. **Dobó Rozália** 46 éves korában meghalt Bielefeldben, ugyanott temették. Gyászolják férje és gyermekei. — Nyugodjék békében!

Stuttgart: **Keresztelés:** A keresztség szentségében részesült november 6-án **Medgyes Péter** és **Magdalena** szül. **Jokhel** kisleánya: **Simone**, Heilbronnban.

Halálozás: **Zander Gizi** néniink örökre lehunyt szemét nov. 12-én, 77 éves korában. Temetése nov. 17-én volt a heilbronnai köztemetőben. R. I. P.

OLASZORSZÁG

Catania: **Dr. Maccarronello Vincenzo** és **Ellenbacher Éva** második gyermekét, **Salvatorét**, 1983 jún. 17-én keresztelték. — Isten áldása legyen vele!

Halálozások: **Milánó:** okt. 29-én, 75 éves korában meghalt öz. **Bratoviczné sz. Szatmáry Julianna**, — a magyar misék hűségese résztvevője; — okt. 31-én, 62 éves korában, hosszú szenvedés után meghalt **Heyda Ferenc** felesége, **Stropiana Olga**. — Nyugodjanak békében!

*

Dr. székhelyi Tóth K. János, protonotárius katonok november 1-én tartotta a lateráni bazilikában aranymiséjét. — Itt, ebben a templomban mondta el 50 évvel ezelőtt első szentmiséjét is, ahonnan papi élete elindult.

Születési helye Kóka (Pest m.) 1909 jún. 29-én. Rómában szentelték pappá 1933 okt. 29-én. Eredetileg esztergomi egyházmegyei pap. Kezdetben a kultuszminisztériumban működött Beresztóczy Miklós prelátnak oldalán. Magyarországot 1947 augusztusában hagyta el, miután már őt is „keresték”. Azóta Rómában működik. Nagyon jól ismeri Rómát és ezért nagyon kellemes idegenvezető tud lenni. — Ad multos annos!

SVÉDORSZÁG

Stockholm: Magyar nyelvű szertartás szerinti a keresztség szentségében részesültek: **Dóry Tamás**; **Turi-Kovács Gergő**; **Adamcssek Frans Christian**; **Kozma Nicolette Melinda**; **Molnár Ann-Sofi**; **Varga Krisztina Flora**; — **Göteborgban:** **Kutas Christian**.

Házasság: **Köröndi József** és **Kuszák Edit**. — Sok szerencsét az ifjú párnak!

Halottaink: **Stockholmban:** **Kalocsi Margit**; **Jalab Lajos**; **Mecsery Ilona**; **Sebestyén Ilona**; **Boros Katalin**; **Cerwagner Éva**. — **Göteborgban:** **Kheim Teréz**. — R. I. P.

*

Szeretettel emlékezünk meg **Stockholmból Keglevich Oszkár** nére szül. **Szöke Piroskára** 60. születésnapja alkalmából. A jó Piroška már 20 év óta intézi az „Életünk” újság előfizetését egész Stockholmban és környékén. Ugyancsak ő postázza a keddi imacsoporthal együtt minden hónapban az újságot. Ő telefonál, ha valami baj van, ha az újság késik, vagy valami okból nem érkezett meg.

Ezért a sok gondot, néha bosszúságot igénylő nemes munkájáért áldja meg a Jóisten! — Január 12-én 60. születésnapja alkalmával már most csatlakozunk a kedves családi és baráti körhöz, kívánva hosszú életet, egészséget és örömet az „Életünk”-höz!

*

A „BARÁTOM”-ból idézzük **Prohászka Ottokártól**: „Miközben Betlehemben tartózkodtak, elérkezett Mária születésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarja és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson”. — Szent Lukács evangéliumának e szavaihoz **Prohászka Ottokár** püspök ezt a megjegyzést írta: „S nem veszik föl, mert telve volt Betlehem, telve idegenekkel, jövevényekkel, pletykával, lármával, vaksággal. Ott neki helye nincs. A szív ily Betlehem lehet: nincs benn helye Istennek. Felfogad mindent, csak Őt nem: teleszívja magát állóvízzel, mint a pocsólyába esett szivacs”.

† Ft. Mikó György

(1919—1983)

November utolsó vasárnapjának délutánján viharos szél sodorta messze az esseni Szt. Mihály templom barangjának bangját. Ma is, mint minden hónap utolsó vasárnapján, az esseni és rubroidéki magyar híveket hívta szentmisére. S ezen az esős vasárnapon ők a szokottnál is nagyobb számban töltötték meg a templomot. De ezúttal mind feketében, könnyes szemmel érkeztek! Mert ma, advent első vasárnapján nem Mikó Jótisztelendő úr hirdette az advent örömhírét: koporsója fekküdt az oltár előtt. S mikor az esseni segédpüspök 25 pappal az oltárhoz vonult, a templomot zsúfolásig megtöltő hívek ajkáról az Ébredj ember dallama helyett zokogva tört fel az ének: Adj irgalmat, adj nyugalmat...

Angerhausen püspök úr — a külföldiek lelki gondozásával megbízott esseni püspök temette.

Ft. Szöke János búcsúztatta prédikációjában az elhunyt paptestvért. Felvázolta Mikó atya életútját: 1919 december 17-én született Puztadoboson, Szabolcs vármegyében, sokgyermekes családból. Fialat korában nem volt alkalma a kenyérért való napi küzdelem mellett tanulni. Így érkeztek el 1956 őszének tragikus napjai, mikor ő is kezébe vette a vándorbotot. Szűrében mindig égett a vágy, hogy Isten papja lehessen. Ezért vitte útja akkor az Innsbrucki Magyar Gimnáziumba, ahol beült a rövidnadrágos gyermekek közé, hogy először az érettségi bizonyítványt szerezzék meg. Majd a bécsi Pazmanium falai között készült fel papi hivatására. Bécsben szentelték pappá 1963 Péter-Pál napján. Nem sokkal ezután került ide, Essenbe, hol haláláig a rubroidéki magyar hívek lelki gondozását látta el. Ez év elején kezdődött betegsége. Súlyos operáción esett át, melyből kitűnően felépült. Maga mondotta egyik nyári szentmiséje után: „Ó, olyan jól vagyok, úgy érzem mintha újjászülettem volna!” Így vált el tőle akkor e sorok írója, s szabadságáról visszatérve meglepetéssel hallotta, hogy Mikó atyát november 3-án ismét operálni kellett. De most már nem épült fel — hosszú szenvedés után, november 24-én hajnalban lelke megtért Teremtőjéhez.

A gyászmise végén hívei nevében **Labber András** köszönte meg az elhunyt lelkipásztort 18 évi munkáját. A mosolyt s vendégszeretetet, mellyel a szentmisék után a híveket a szomszédos plébániaterembe invitálta; a sok gondot, mellyel a szertartásokat előkészítette, műsorokat, karácsonyi pásztorjátékokat szervezett; a szeretetet, amellyel mindig asztalánál látott bárkit, de különösen az új menekülteket, szegényeket, kiknek legjobban hiányzott az elvesztett otthon melege; a Magyarországon, s az elszakított részekben élők felé mindig megnyilvánuló ragaszkodást, különösen, hogy az erdélyi, sanyarú sorsú testvéreinket, legfőképp pedig az ottani kispapokat mindig, minden lehetséges módon támogatta. S ravatalánál bocsánatot is kértünk, ha az évek folyamán gondot, kellemetlenséget okoztunk volna neki.

S most, miután a püspök úr a szentmise végén koporsóját beszentelte, haló porai felett zengett fel utóljára nemzet-i imádságunk, a Himmusz. Zokogva kísértük a templom kapujáig. Utolsó kívánsága volt, hogy földi maradványai szülőfalujá temetőjében nyugodjanak. Oda kíséri most hívei imádsága: adjon neki az Úr békés pihenést abban a hazai földben, melyet soha nem szünt meg szeretni, s melynek szeretetét bennünk is lankadatlanul ápolta — haláláig. **L. A.**

† FARKAS LEHEL

1912 — 1983

Váratlanul, rövid szenvedés után, december 10-én, 71 éves korában, Münchenben meghalt **Farkas Lehel** újságíró. A magyar Felvidéken, Galántán született. Gimnáziumi éveiből hetet a Bécs melletti Kalksburg-i Jezsuita Collégiumban töltött, az egyetemen: Pozsonyban, majd Budapesten germanisztikát és szlavisztikát tanult. Egy ideig a Magyar Távirati Iroda munkatársa, de 1946-ban külügyi szolgálatba kerül, előbb Pozsonyban, később Prágában. A magyarok Szlovákiából való deportálásakor minden erejét latba vetve fáradozott a magyarság mentése érdekében. 1948-ban emigrált Párizsba. Innen a Szabad Európa Rádió megalakulásakor hívták Münchenbe s nyugdíjba menéséig hírszerkesztőként dolgozott. A Garda-tónál, Limone fölött, szép kis házat vettek, itt jött össze nyaranta a szétszórt család: fia Washingtonból, leánya Svédországból, mindketten családostól. Négy unokája itt kedvére hancúrozhatott, ő meg kerétkedett s nevelte virágait.

December 14-én temették a Münchener Waldfriedhof-ban gyászoló családjá, rokonai, barátai, volt kollégái részvételével. A gyászszertartást dr. Eperjes Ernő plébános végezte, az engesztelő szentmisét a München-Bogenhausen Sankt Georg templomban dr. Harangozó Ferenc mutatta be.

Sz. J.

Az előfizetési díjat vagy könyvrendelések árát kérjük Postacsekk-kontónkra vagy postán (ne bankon!) keresztül átutalni!

II. János Pál pápa aranyérmét **Máté István** hódmezővásárhelyi szobrászművész nyerte a Ravenna-i Dante Biennale-n. Tízrészes plakettsorozata 400 résztvevő közül nyerte el a fődíjat.

*

A német könyvpiacra „bestseller” lett a gyermekek képes bibliája. Hetvenkét részben képekben hozza a bibliai történeteket a legszükségesebb bibliai szöveggel a megértéshez. Ez a „biblia pauperum” először spanyolul, portugálul, majd németül, angolul és franciául jelent meg. Aztán a váratlan sikeren felbuzdulva, különféle délamerikai és afrikai bennszülött nyelveken, összesen 27 nyelven, többmillió példányban jelenik meg az „Ostpriesterhilfe” kiadásában.

Ennek a képes bibliának a magyar nyelvű kiadása mennyire hasznos lenne a magyar emigráció gyermekei számára is. A gyermek a hit tartalma mellett játszva megtanulna magyarul olvasni.

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944–1975). — 300 oldal, vászonkötésben DM 25,— vagy \$ 12,—
Mindszenty József: Napi jegyzetek 480 o. vász. köt. DM 32,— \$ 15,—
Mindszenty József: Emlékirataim, 500 old., vász. köt. DM 40,— \$ 22,—
Kardinal Mindszenty: Erinnerungen 4. kiad. vász. köt. DM 40,— \$ 22,—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebk. DM 6,— \$ 4,—
Meszlényi Antal: Magyar Szentek és Szentéletű Magyarok, 300 o., egész vászonkötésben DM 20,— \$ 10,—
Az Irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 old., vékony köt. DM 15,— \$ 10.—
Szamosi József: Máriacelli emlék-könyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes DM 12,— \$ 6,—
Szállításonál + portóköltség.

Megrendelhető: az „Életünk” kiadóhivatalánál
Oberlöhninger Str. 40
D-8000 München 81, W. Germany

IRODALMI-TÖRTÉNELMI PÁLYÁZAT

(Németh Zoltán pályázat)

A pályázat tárgya: „Zrinyi korának történelmi háttere“ (— Zrinyi élete — A török áfium ellen való orvosság ismertetése és magyarázata — Párhuzam napjaink történelmével).

A pályázat legyen minimum 5–10 oldal, kézzel írott. — Beadandó húsvétig

Az 1. díj középiskolás diákoknál 1.000 dollár. A pályázó az Alapítvány elnöke vagy annak megbízottja előtt pályázata eredetiségét megvédi. A pályázatot a középiskolásoknak hirdettük meg, de egyetemisták is pályázhatnak külön csoportban. Külön ösztöndíjjal jutalmazzuk.

Minden pályázathoz kérünk curriculum vitae-t (rövid életrajz). — Internátusban lakók az otthoni címüket is adják meg.

Az első díjon kívül további jutalmakat is adunk az érdemnek megfelelően.

A pályázatokat: Unied Hungarian Fund, P. O. Box 11027, Cleveland, Ohio 44111, USA címre kell küldeni.

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenkinek szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape folyóirat (megjelenik minden páratlan hónap végén) évi előfizetés 10,—
Isten népének története (Biblia képregényben. Eddig megjelent 21 füzet) egyes füzet ára 2,20

Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.) 4,—
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világja (142 old., 72 színes képpel) 17,—
Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel) 17,—

Képes Biblia 20,—
C. B. de Gasztold: Imák a bárkából 3,10
A keresztjárához megyek (Keresztutak gyűjteménye) 5,—

Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra) 1,—

I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.) 1,—
Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-nagyságú képek) bibliai vagy más aforizmával; katolikus zsebnaptár és falinaptár.

Amennyiben a megrendelt kiadványok összszülya megközelíti az 5 kg-t, a postaköltségeket nem számoljuk fel külön.

A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4, 21000 Novi Sad, Jugoszlávia.

Az Agape szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest igen méltányos áron!

TAKÁCS

Fleisch & Wurstwarenbetrieb GmbH
Dorotheenstr. 4 — 7000 Stuttgart 1
MARKTHALLE, Stand - Nr. 74—76
Telefon (07 11) 24 31 04

Ezennel rendelék izletes csemegeárút

T a k á c s t ó l :

Cikk-	Az árú megnevezése	DM/kg
101	Friss kolbász	16,—
102	Füstölt kolbász	18,—
103	Disznósajt, paprikás	11,—
104	Disznósajt, borsos	11,—
105	Hurka, májas-rizses	10,—
106	Hurka, véres-rizses	10,—
107	Véreshurka zsemelével	10,—
108	Füstölt véreshurka	12,—
109	Bácskai májashurka, papr.	12,—
110	" " papr. nélkül	12,—
111	Debreceni, friss	16,—
112	Paprikás krakkói	15,—
113	Krakkói paprika nélkül	15,—
114	Fokhagym. vadászfelvágott	17,—
115	Lengyel sonkafelvágott	22,—
116	Tiroli felvágott	17,—
117	„Kulen“ Paprikaszalámi	24,—
118	Paprikás abálszalonna	13,—
119	Füstölt oldalas	13,—
120	Füstölt szalonna	13,—
121	Fehér szalonna (6 cm)	12,—
122	Finom sonka	21,—

Jobbízú a TAKÁCS-árú — Saját készí-

menyek! — Nettóárak! A szállítási költségeket hozzászámítjuk. Szállítás utánvétellel.

HIRDETÉSEK

Magyarok legkedveltebb találkozóhelye
a hagyományos müncheni

MAGYAR BÁL

Az eddigi nagyszerű keretek között
1983 február 10, péntek, 20 órai kezdettel
a Hotel Bayerischer Hof (Promenade-
platz 2-6, 8000 München 2) dísztermei-
ben tartunk. — Felvilágosítás 1984 január
10-től, naponta 18.00—21.00 óráig a (089)
6 92 41 29 telefonszámon.

Kérjük barátainkat, hogy a magyar bál
dátumát már most jegyezzék elő a nap-
tárba!

A Diákszövetség Müncheneri Csoportja
— Báirendezés —

Keresem külföldön élő, magyarul is be-
szélő leány vagy asszony ismeretségét
35-ig. — Válaszokat „Te hiányzol“ je-
ligére a szerkesztőségbe kérek.

„Elsőrangú, nagyon jól jövedelmező,
adókedvezményes pénzbefektetési lehe-
tőségek NSZK-beli nagyvállalkozónál 100
%-os bebiztosítás mellett. Tájékoztató-
sunk teljesen ingyenes és elkötelezett-
ségmentes, amelyből azonban Ön min-
denféleképpen profitálni fog. Érdeklődni:
Magyar Sándornál, napközben a (081 51)
10 58 vagy 59, este a (089) 2 01 28 05 tele-
fonszámon.“

KERN VERONIKA

törvényszéki hites okiratfordító, vállal
fordításokat magyarról németre és né-
metről magyarrá. — Cím: Eichenstr. 1,
D-8028 Taufkirchen/am Wald (bei Mün-
chen) Tel.: (089) 6 12 52 43 (17 órától).

A '82-től megváltozott új „Gépjármű-
vezetői vizsga kérdései“ magyar nyelven.
DM 45,— áron kapható: Dr. L. Deák. Jo-
hann-Clanze-Str. 43, 8000 München 70.

Diószeghy Tibor, hites tolmács és for-
dító, magyar-német és német-magyar.
Németországban tanácsadás, állampol-
gársági és menekültügyi kérdésekben,
valamint peres ügyekben segít. Daimler-
str. 249. D-4040 Neuss. ☎ 02101/54 13 17

HAZAI HENTESÁRÚ	DM
1 kg Kolbász száraz	18,—
1 kg Kolbász füstölt	16,—
1 kg Véreshurka rizsával	12,—
1 kg Májashurka rizsával	12,—
1 kg Disznósajt	14,80
1 kg Tokaszalonna	10,80
1 kg Vastagszalonna	14,—
1 kg Tepertő	16,—
1 kg Borda	12,—
1 kg Sonka	24,—

A szállítás utánvételes.

5 kilón felüli rendelésnél portómentes.

MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister
Peter-Rosegger-Str. 3
6710 Frankenthal/Pf. Tel. (06 233) 6 26 93

„TÉTÉNY“ Ungarische Spezialitäten
Inh.: O. Bayer
Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon (089) 1 29 63 93

Egri Bikavér	6,80
Alföldi Olaszrizling 1.	5,30
Alföldi Kékfrankos 1.	5,30
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,30
Badaconyi Kéknyelű	7,20
Badaconyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilva pálinka	21,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	32,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabai	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Süli debreceni	kg 16,—
Süli kolbász	kg 17,—
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykoktatásztá	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,40
Hegyes erőspaprika	4,40
Hegyes csipőspaprika	4,40
Bogyoszlói paprika	4,10
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50
Kalocsai Paprika-set	7,10
Paprikakrém tubus: édes/félerős/erős	1,50
Gulyáskrém tubus	1,80

— Üvegárút is szállítunk! —

ÚJDONSÁGI

MEGJELENT!

Tollas Tibor:

FORGÓSZÉLBEN

válogatott versek

A költő eddigi öt kötetének legjobb verseit
és újabb költeményeit tartalmazó 250 ol-
dalas könyv ára portóval együtt DM 30,—,
vagy US \$ 14,—, vászon kötésben DM 38,—,
vagy US \$ 17,—.

Megrendelhető a Nemzetőr címén:
Postfach 34 03 61, D-8000 München 34, BRD

Az előfizetési díjat
vagy könyvrendelések árát kérjük
Postacsekk-kontónkra vagy postán
(ne bankon!) keresztül átutalni!

Rupp László hites törvényszéki fordító,
vállal fordításokat magyarról németre és
németről magyarrá. Postfach 162. D-8000
München 1. — ☎ (089) 53 02 35.

Teológiai és Sporttudományi szakfordító
magyar-német és német-magyar, valamint
erdélyi honfitársaim számára román-német
és német-román hiteles fordításokat vállal

SINKA ADÁM

törvényszéki hites okiratfordító és tolmács.
Németországban tanácsadás állampolgári és
menekültügyi kérdésekben.

Cím: D-7512 Rheinstetten 1, Lindenstr. 16.
Telefon: (07 21) 51 86 61 (17.00 órától.)

FIGYELEM!

Az „Életünk“ új előfizetési ára
egy évre DM 18,—, tengerentúlra
légipostával DM 28,—.

Kérjük előfizetőinket az előfizetési-
díjat lehetőleg postacsekkkontónkra,
tengerentúlról pedig ne bank
útján, hanem eurócsekkben utalják
át, mert a banklevonás igen nagy.

Megjelent!!!

A BEFEJEZETLEN FORRADALOM - 1956

Ez a tanulmánykötet egyedülálló írásokat
tartalmaz az 1956-os magyar forradalom
előzményeiről, lefolyásáról, történelmi je-
lentőségéről, kiegészítve eddig ismeretlen
fényképek és dokumentumok közreadásával.
A kötet szerzői: Csonka Emil (†), Dénes
Tibor (†), Gosztonyi Péter, Juhász László, Kab-
debó Tamás, Kocsis Gábor, Oltványi László,
Révész László.

A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőmű-
vészeti Kör (SMIKK) kiadása, Zürich, 1982.
A nyugati magyar művészek reprodukciói-
val illusztrált 244 oldalas könyv ára fűzve
30,— sFr / 15,— \$ + portó.
Megrendelhető: SMIKK-VERSAND
Postfach 87, CH-8037 Zürich.

M. SZERDAY
METROPOLITAN VERLAG
Könyv és hanglezem

Szinnyey J.: Magyar írók élete és munkái I—XIV. köt.	Sfr. 1,220,—
Benedek L.: Semmelweis	15,—
Berkesi A.: Barátok	17,—
Berkesi A.: Siratófal	20,—
Berkesi A.: Két regény / FB-86 és A 13. ügynök	27,—
Boros: Vendégségben őseinknél	31,—
Charrière: Pillangó	30,—
Cseres T.: Parázna szobrok	18,—
Boccaccio: Dekameron I., II	39,—
Feuchtwanger: A csúnya hercegnő	13,—
Dienes: A honfoglaló magyarok	12,—
Füst Milán: Válogatott művei	18,—
Esszépanoráma I., II., III.	50,—
Hugo Viktor: A nyomorultak I., II.	62,—
Magyar elbeszélők 19. sz. I., II.	38,—
Magyar elbeszélők 20. sz. I., II., III.	48,—
Cs. Szabó L.: Közel s távol	21,—
Káma — Szutra	72,—
Zilahy L.: A Dukai család I., II., III.	81,—
Zoltán: Eg és föld között / Zichy Mihály élete	25,—
Tamási Áron összes novellái I., II.	39,—
Az ősi társadalom magyar kutatói	16,—
Veres P.: Balogh család története I., II., III.	35,—
Szabó Pál: Isten malmai	18,—
Orbán B.: Székelyföld	18,—
Szótárak, nyelvkönyvek, új- és antiquár könyvek nagy választékban!	
— Hanglezemek és teljes operák —	
— Nyugati kiadású könyvek —	

M. SZERDAY METROPOLITAN VERLAG
Teichweg 16 — CH-4142 Münchenstein
Telefon 061 / 46 59 02

Magyar-német hiteles fordításokat
gyorsan és lelkiismeretesen elvégez —
szívnvalas magyarországi társasutazás-
okat — STUDIEN-REISEN — szervez
Kérjen prospektust!
WILHELM DIVY,
Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1.
Telefon: 07541 / 71391

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (089) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkésziség.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

*
Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberföhringer Str. 40,
8000 München 81,
Telefon: (089) 98 26 37 - 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 18,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:
Az Életünköt a helyi magyar lelké-
szek terjesztik, ők küldik szét és ná-
luk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs ma-
gyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,—
vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlra légipostával DM 28,—
Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auf-
lage liegt bei: Rundschreiben. — A kiad-
vány egy részéhez körlevél van mellé-
kelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HÍRDETŐINK
FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bank-
kontónkra, hanem Postscheckkontónkra
kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Son-
derkonto — München, Postscheckamt
München, Konto-Nr. 606 50-803.

NEMZETŐR KÖNYVEK DM

Tollas Tibor: Forgószélben. Válogatott
versek, 250 oldal, fűzve 30,—
vászonkötésben 38,—
Szoltsenyicin: Gulag I—II. Oroszból
fordította Szenté Imre. Kötetenként 30,—
Rozanich István: A másik partról
(versek) fűzve 12,—
Dálnoki Veres: Magyarország honvédelme
a II. világháborúban (3 kötet) vászon 80,—
Megrendelhető a könyv árának beküldésé-
vel: Nemzetőr, 8 München 50. Ferchenbach-
str. 88. címen.

■ Még kapható ■
JUHÁSZ LÁSZLÓ
A HÉTTORONYTÓL KUFSTEINIG
— Magyar rabok idegenben —
című, 200 oldal terjedelmű, új könyv,
korabeli dokumentációkkal, valamint a
„BURGENLAND“
történelmi útikalauz
második, javított kiadása.
Mindkét könyv megrendelhető DM 25,—
áron, a szerző címén:
Bülowstr. 10, D-8000 München 80

MAGYAR HENTESÁRÚ

VIKTOR PAL
Lerchenstr. 29 - 7063. Welzheim
Telefon 0 71 82 / 67 36

1 kg. Kolbász magyar módra füstölt	16,—
1 kg. Kolbász friss magyar módra	15,—
1 kg. Debreceni vékony bélben	16,—
1 kg. Disznósajt, Baranyai íz után	10,—
1 kg. Disznósajt, füstölt, magyar m.	12,—
1 kg. Balkán májas füstölt	12,—
1 kg. Balkán véres-májjas, füstölt	10,—
1 kg. Májjas vagy véres hurka	
sütni való magyar módra	12,—
1 kg. Fokhagymás vadász, m. módra	16,—
1 kg. Fokhagymás Tokaszalonna	12,—
1 kg. Hasaszalonna, füstölt,	12,—
1 kg. Fehér hátszalonna, 5-8 cm.	
magas	12,—
1 kg. Finom magyar hátsó-sonka	
füstölt, Baranyai ízű	20,—
1 kg. Császár-szalonna, füstölt	20,—
1 kg. Füstölt-oldalás, Baranyai m.	12,—

Tévedések elkerülése végett, közlöm,
hogy minden árút Welzheimben
sajátkezűleg gyártunk.
Szállítunk utánvétellel, bárhova — Kanada
és az Amerikai területre kérjük előre
fizetni. Postscheckamt Stuttgart
132-944-703